

Plymouth, Pa., 14 Liepos.

Valnybė yra brangiausia gėrybė žmonijos; apie valnybę neperstoja dusauti prispausti ir suvarginti žmonės, valnas gi žmogus arba liūsybė kvėpaujantis yra tikrai gyvūnų žmogumi ir ta valnybė visame jo gyveime matytis. Tokias ir panasias nūmones išreiskia didžiunai ir mažiūnai, mokyti ir praszeiokėliai, ir šie paskutiniai, jei nemoka tikriau išaiszkjti sav tą valnybę, tai nors szirdise savo atjauczia tai, nors jausmu džiaugesi isz tos liūsybės, jei žodziu nemo-ka tai išreikszi. Bet ir reikia kožnam su tūm sutikti, reikia brangyti valnybę taip atskiraus žmogaus kaip ir visos tautos. Ir kaip gi nebrangyti tai, kas dūda žmogui laimę ir, jei nepilnai, tai nors isz dalies yra laimingas tas žmogus, kuris valnybe kvėpū-ja! Visame suteikti laimę ir liūsybė negal, nės ant žemės nėra pilnos laimės ir dėlei to nė prie liūsybės negalima tūm pasinaudoti; bet dar kartą sakau, jog gyvenime žmogaus tiktai liūsybė gal atneszi lai- mę. Niekūm tai vis yra viso-ki turtai szio sviato, jie neat-nesz laimės jei žmogaus gyve- nimas bus apsunkytas, jei liū- sybė bus nū jo atimta. Ta valnybė taip yra reikalinga atskiriam žmogui ir visai tau- tai, kaip reikalingiausi daly- kai gyvenimo, t. y. szviesa oras ir maistas; bet isz kitos vėl pusės paėmus — valnybė negerai sunaudojama ir klai- dingai suprantama pereina į prasikaltimą ir stojasi priezas- czia dangelio nelaimių. Žmo- gus dagavęs valnybę ir nemo- kantis naudotis isz to pagal Dieviszkas ir žmoniszkas tie- sas iszpradziū nežino ką dary- ti ir kaip pasielgti, pagaliau, kaip rodos isz miego prabu- dęs ir akis trindamas, pradeda dairytis į szonus ir mislysi, bet dėlei savo netikro supratimo

pradeda klaidingai mislyti ir vardan tos valnybės taip pra- deda elgtisi, kad ne kartą ne- sustoja nė priesz jeib kokį pikeziausį prasikaltimą. Jau jam tada rodosi, kad kaip po valnas žmogus jis yra ly- gaus supratimo kaip ir kiti ir nereikalauja vieno ar kito paklausti ar gerai daro, ir ne- paklausys jei kas, pasigailęs jo, panorėtu pėrsergeti jį ir parodyti jog tas ar tas yra ne- gerai, taip daugiau nedaryk. Kad daugelis yra žmonių ne- mokanczių naudotis isz valny- bės, tai patikrinimui to but galima priversti daugelį atsky- rių atsitikimų isz gyvenimo žmonių, bet ir kožnas supran- tantis žmogus ne sykį yra tai patyręs.

Gyventojai szios szalies naudojami placziausia tiesomis valnybės ir gal jas pritaikyti prie kožno žingsnio savo gyve- nime, kad tiktai neperzenge tiesas žmoniszkas. Ar gi ir po teisybei visi naudojami isz tos valnybės teisingai? Daugu- mas, žinoma suprantanczių kas tai yra ta valnybė, moka nau- dotis isz valnybės ir brangina ją, bet nemažas skaitlius yra ir tokių, kurie tą taip brangią gėrybę mina po kojų t. y. naudojami isz tos valnybės prie papildymo kokios paikystės, o neretai ir sunkaus prasikalti- mo. Darodymų tam nereika- las jieszkoti kur toli, yra gana jų ir tarpe mus, lietuvių. Ar gi nėra tarp mus tokių, kurie dengesi valnybe, vienok nesuprasdami gerai kokias tie- sas dūda valnybė mislyja, kad jei gyvena liūsybės žemėje tai ir gal jau daryti tai, kas jam patinka, gyventi kaip jam pa- sidaboja ir niekinti Dieviszkas ir žmoniszkas tiesas.

Nvienas mislyja, jog jis gal jau nors ir szlykszcziau elgtisi, niekūm jis už tai nėra kaltas priesz žmoniją ir kaipo nū nieko neprigulinti, niekas negal ir pabausti. Yra tai labai didelis nesupratimas, nės

ir liūsybė ne liepe ką pikto daryti, kas yra prieszinga svei- kam protui žmogaus ir kas yra prasizengimu akise Dievo. Teisybė, yra daugelis tokių prasikaltimų, už kuriūs tiesos szios szalies nė vieną nebau- dzia, kaipo sztai ir tikėjimo link. Kožnas szczion gal ti- kėti, taip, kaip jam pasidabo- ja arba ir suvis netikėti ir už tai valdzia szios szalies nebau- dzia. Bet ar teisingai czion tie naudojami isz tos valnybės? Begu atsiras toksai ir isz neti- kinczių, kuris nepaabejotų nors kartą tame. Jau tiktai prigimimas žmogaus nedalei- dzia taip apsisototi, kad galy- bės viskūm valdanczios nepri- pažiti. Paimkime sztai kokią nors da stabmeldiszką tautą, ar gi rasime nors vieną isz tų, kuri nepripažintu kokią tai nematomą esybę, valdanczią viskūm? Ir nors ne tarp visų vienaip suprantama yra apie tą esybę, vienok kožna pagal savo supratimą garbina aną. Bet tai vis yra žmonės neiszi- lavinę protiszkai ir dėlto ne- tur geresnio supratimo apie viskūm valdantį Dievą ir Jo valios nepažista, tiktai pagal savo supratimą Jį perstato sav. Isz to matome, kad jau žmogaus prigimimas liepe pa- žinti Dievą. Panaszų supra- timą — instinktą matome ir tarp neprotinių sutvėrimų. Bet jei taip neteisingai tuli isz mūsų naudojami valnybe, tai man nudūda kad czion ne jų buvo pirmutinė kaltė, tiktai tų, kurie jūs prie to prikalbi- no; dėl kurių prapuldymas žmogaus ir apiplėszimas mus viengenczių isz tikėjimo yra didžiausiu džiaugsmu ir di- dziausia laimė. Toki žmonės sėdami pikta, tikisi su laiku turėti isz to sav naudą, o tulas, ant kiek galima numanyti, isz mūsų už tokius savo darbus gauna judosiszką užmokestį. Toki žmonės prisidengę skraistę brolystės ir tautystės link darbu, plėsze isz mus val-

nybę ir nori mus prapuldyti amžinai. Skelbdami sutver- sę rojų ant žemės, vilioja mus prie savės ir dėlei savo naudos traukia ant klaidingo kelio, pasinaudodami isz valnybės, kokią dūda szis szalis. Jie skelbe, kad kaip greit žmogus stojo ant liūsybės žemės, tai jau jis yra patsai sudzia savo gyvatos ir myrio. Sako, kad tikėjimas spaudzia valnybę, kad tikintieji yra vergai, kad visa dvasiszcija yra nūzmiausi tironys ir szaukia varde val- nybės atsisakytį nū tikėjimo. Patys gi szlykszcziausiu budu bjauriną tikėjimą ir Dievą. Bet kas įstabiau tarp mus to- kių agitatorių, kad jie kabi- nasi vien tiktai prie katali- kiszko tikėjimo, o kitus suvis nekliudo, nors savo nūmonėse iszreiskia, kad nepripažista jokio tikėjimo, ba tvirtina kad nėra Dievo. Kožnas gerai mislyjantis mato, kiek pakly- dimo ir piktybės slepesi to- kiūse tvirtinimūse, bet ant ne- laimės nevisi elgesi pagal svei- ką protą. Klaidingas supra- timas valnybės, kur jau įkrito sėkla bedievystės, atveda ne- vieną ant supratimo, kad tikė- jimas spaudzia valnybę, kad klausyti kaip kada ir gero pa- mokinimo dvasiszko yra didis nusizeminimas liūso žmogaus, ir pamaži pripranta prie to ir prisisavina klaidingą mislį; tūm kart, varde paniekjtos valnybės, pradeda iszmislioti tikėjimą ir niekina visokias Dieviszkas tiesas, o su dvasisz- kija kartais visai dėl bereika- lo veda karą. Kožnas darbas tokio negal buti naudingu, nės visad atmusza neteisingu- mu ir tur likti be pasisekimo, kadangi ateina ne budavoda- mas, bet griaudamas pradėta darbą.

Isz Lietuvos.

— *Suvalkų rėdyba.* Gyve- nimas Maskolijoje isz visų pu- sių yra apsunkytas, tarytum

ta vieszpatystė tikt dėlto ir yra, kad butų kur žmonėms pasikankyti. Viskas yra aprubežiūta, viskas, taip sakant, užtvirta, visur pasakyta: ten nestovėk, tolei eik, nū ten grįžk, ten sustok! Viskas pagal komandą, kas be komandos, ar tai gera, ar bloga, — „nie smiet“ (neiszsidrysk!). Visur uždraudimai ant uždraudimų, ant tų uždraudimų—uždraudimai, maži uždraudimėliai. Ir visa ta virtinė uždraudimų yra tokia menka ir silpna, kaip tvora, kurią galėtų gyventojai lengvai išdraskyti. Bet jie per savo kvailumą nedasiproti jos ardyti, tikt bevėlyja, kas didesnis, peržergti per tą tvorą, mažesnieji gi rėplom apaczia izlenda. Ir nėra nė vieno tokio, kursai nors sykį nebutų izslindęs izz to užtvartu. Visi pripažįsta, kad tame užtvartu per angszta, vienok tokių, kurie norėtų tą užtvartą izzardyti, labai mažai, užtai gi didžiūma tų užtvartų gyvūlių yra apginėjais savo užtvartu, kas jiems, vienok nekenkia žargytis virszum, arba landzioti apaczia tų tvorų—uždraudimų. Kas žingsnis prie tų tvorų stovi sargai—urėdnikai, kurie turi lyg neleisti nė izzrėplioti per tvoras. Vienok ir patys sargai supranta, kad užtvartas per—angsztas, kad kartais reikia izz jo izzlipti; kiti ir tai supranta, kad to užtvartu ir visai nereiktų. Dėlto, jei nori iszeiti izz užtvartu, tai tikt „spausk“ sargui į ranką ir landziok sveikas patvoriais, o jei esi diktesnis, tai ir virszum žargykis.

Ir tokių užtvartų Maskolijoje be skaiciaus ir dar vis naujus tveria, o senūsius angsztina. Atmetę visus svarbesniūsius užtvartus, tikt žiurėkim, kaip užtvartas rubezius: visur apie Maskoliją parubežiais stybso, nei sukaltos vinys, kareiviai sargai. Ir tegul sav stybsotų, kad neturi ką geresnio veikti. Ką jie

dyki dūnų eda — asz ir apie tai nekalbu, juk jie tikt maža dalelė Maskolijos dykadūnių. Nieko asz nesakau nė apie patį užtvartą — teesti sav! Tikt sztai kas, kad izz to užtvartu nėra tikrų vartų; yra, rods, siauras iszėjimelis, bet tai ne tikri vartai. Nori izz to užtvartu iszeiti, rods tai „spausk“ sargui į ranką ir lyski apaczia. Amerika tikt vienų lietuvių skaito szimtus tukstanczių, o beveik visi tie lietuviai lingo apaczia; jei katras nelindo, tai už jį atlygino toki, kuriems atsiejo po kelissyk landzioti. Jau tikt izz to vieno aiskiu, kaip Maskolijoje yra didelis nepaklusnumas uždraudimams tikt per tai, kad tie uždraudimai yra neteisingi. O ėjimas per rubezių tai dar nėra tankiausiai laužomas uždraudimas. Kiti peržengimai įstatymų nors netaip krinta į akį, bet atsitinka ne rečiaus už slaptą ėjimą per rubezių.

Nors ėjimas per rubezių slapta yra labai placziai praktikavojamas, vienok jisai negali pakakditi reikalų ukinikų. Pereiti vienam žmogui per rubezių ne labai sunku, bet persivesk, jei gudrus, su savim arklį, arba persivežk vežimą žasų! Lietuviai labai tankiai veda pardūti į Prusus arklius, kitados ir žasis veždavo. Gudų laikraszcziai į savo galvą rėkia apie žemdarbystės krizisą, jo sunkumą, padūda visokias rodas, kaip palengviti buvį žemdarbių. Paliūsavimas rubežiaus daug palengvintų ukinikus, arcziaus rubežiaus esanczius. Delko gi gūdai nepaliūsūja, bet, atžagariai, vis sunkina perėjimą per rubezių? Priežastis to sunkinimo yra ta pati, kaip ir priežastys visų Maskolijos užtvartų — sziodieninis Maskolijos surėdymas. Visame kalta absoliutiszka monarchija, neaprubežiūta patvaldystė caro, kur žmonės yra atstumti nū valdzios. Ką kiti gali zi-

noti, kur žmonėm skauda! O zinodami, ar tai taip rupjisis, kaip patys žmonės apie savę rupjūsisi. Caras gi rupinasi tikt apie savę, apie žmones gi tikt tiek, kad butu dar galima carauti. Kad carui rupėtų gerovė žmonių, jisai seniai butų atsisakęs nū patvaldystės. Sztai izz kur tie visi Maskolijos užtvartai; izz ten ir tas užtvėrimas rubežiaus, apie kurį kalbėjome.

Perėjimą per rubezių, kaip užsiminėm, vis sunkina. Seniaus tai visi valscziai, kurie tikt yra arcziaus rubežiaus, turėdavo pasus: vaitas galėdavo kiekvienam ukinikui savo valscziaus izzdūti kortą ant 8 dienų į Prusus. Bet sztai jau du ar trys metai kaip skaitlius tų valsczių yra dideliai sumažjtas. Negana dar to, ir tūse valscziūse, kurie gali naudotis pasais, skaitlius ypatų, galinczių gauti pasus dideliai sumažjtas: tikt tas izz galinczių gauti pasą gali gauti jį, kuris priesz Naujus metus užsiraszė, kad jisai reikalauš. Kitaip sakant, asz priesz Naujus metus turiu zinoti, kad man reiks ateinanczius metus kortos, tada manę užraszo į knygą valscziaus rasztinycziuje drauge su kitais man panašiais, paskui vieną suraszą mus pravardzių siunczia pavieto virszinikui, kitą — ant kamaros (tamožnės). Tikt tada asz per visus metus galiu gauti pasą, ir manę leis per kamarą. Jei asz priesz Naujus metus, nezinodamas, kad man bus reikalingas pasas, nenžsiraszysiu, tai visus savo reikalus, kurių be Prusų atlikti negaliu, turiu atidėti iki Naujų metų...

Tai toksai gavimas pasų tūse valscziūse, kur jūs galima gauti. Gauti pasą sunku, bet užtai labai lengvai gali taip pareiti, kad visas valsczius jo netenka. Dėlto užtenka, kād vaitas neteisingai izzdūtų kam pasą, tai gali ir visas valsczius

jo netekti. Nelaimingas tame yra Pažeriu valsczius (Vilka-viszkio pav.). Prie buvusiojo vaito tas valsczius neteko pasų, bet valsczionys davinėjo praszumus, rupinosi ir iszeirupino, kad jiems vėl izzdavinėjo pasus. Kaip sztai dabar vėl szis vaitas izzdavė du neteisingu pasu: vieną savo tetai ar dedienei, izz kito valscziaus atvaziavusiai, o kitą nors žmogui savo valscziaus, bet neužraszytam tame suraszė, apie kurį minėjau. Taip nelaimingai atsitiko, kad abu tie neteisingi pasai izzsirodė. Ir dabar už tai turi kęsti ne vaitas, tikt visas valsczius. Teisybė, visai nū valscziaus neatėmė, tikt jų izzdavimą perkėlė į kitą, Gizų, valsczių. Taip, jei kas izz galinczių gauti kortą į Prusus nori ją pasiimti, tai turi pirma nuvykti į Pažerius ir gauti nū Pažeriu vaito paliudijimą, kad tai yra tas pats žmogus, po kurio jis pravarde izzsidūda; su tūm paliudijimu jis turi eiti paskui į Gizus, ir jau Gizų vaitas izzdūda pasą. Toksai ilgas valkiojimas nelabai patinka Pažeriu valscziui ir jie ketina dūti praszimą, kad jų nebaustų už nusidėjimus vaito.

Dagirdau dabar, kad jau truputį pirmiaus, nės pradzioje Sėjos mėnesio, p. V. Szliakys izz Mokolų (nū Senapilės) surinkęs lietuviszkų dainų su melodijomis, izzsiuntė jas į gudų cenzurą, kad daleistų atspausti. Dideliai akyva, koksai bus atsakymas.

Apie pusę mėnesio Sėjos buvo dideli karszcziai. Karszcziausiai buvo 19 Sėjos — 26 laipsniai Reaumiur'o pavėsyje; ant saulės negaliu pasakyti, kiek buvo (sako, buvę 40), tikt tiek zinau, kad tikrai „karszta“ buvo. Nū tos dienos atvėso, kelias dienas buvo tikt po 17 R. Dangus apsi- niaukė, pradėjo tai vienoje, tai kitoje vietoje lynoti. Lietutis buvo jau reikalingas, nės

karscziai iszdžiovino žemę. Jau žmonės pradėjo valyti nū lauku dobilus: vieni nupjovė, kiti jau ir namo suvezė. Dobilai szjmet labai dailiai nu- augo. Į miestą atveža jau ir sziomeczio szieno. Pievos taip- gi gražiai prizelė. Ru- giais visi ukinikai giriasi, bet vasaroja peikia. Turbut su- plakta pavasario lietu žemė perdaug sukietėjo, slogina va- sarajo szaknis, dėlto jie ne- tarpsta. Vasarojas yra labai prizelęs visokių žolių, ypacziai svėrių.

Zvalgundš.

Isz Kitur.

Suvienytos Valstijos.

— *New Yorkas.* Liepos 9 d. czionai buvo socializkai — darbinjiskzka tautiszka kon- vencija. Kandidatu ant prezi- dento tapė aprinktas Matchet isz Brooklyno, o kandidatu ant vice-prezidento McGuire'as isz Peterson N. Y.

— *Chicago, Ill.* Ant tau- tiszkos demokratų konvencijos tapė aprinktas ant kandidato prezidento William's J. Bryan isz Nebraskos, szalinjkas „free silver“.

— *Omaha, Neb.* Liepos 12 d. susimuszė trukis vežantis žmones su kitu tavoriniu ant gelezinkelio Chicago & North- western ir 31 žmogus tapė už- musztas, o daugel suzeidė.

— *Vancouver, B. C.* Gar- laivis „Empress of China“, kuris czionai pribuvo 1 d. Lie- pos parvezė žinią isz Japonijos apie atsitikusią tenai nelaimę. Pagal tas žinias matyt, jog žmonių tūm kar prazuvo apie 36,000; nū daugelio pamari- nių miestų ir miestelių neliko nė žymės — vandū nuneszė į juras.

Kas per priezastis tam buvo, da iki sziol nėra gerai isztirta.

— *Havanna.* Jenarolas Bernal, vadaš ispaniszkas isz- tiko į muszą su kubiecziais ar- ti Remates provinc. Pinar del Rio. Kubiecziai likosi sumusztai, palikdami ant lauko muszos 31 negyvais.

Diena gimimo karalienės regentkos Ispanijos pripūla 20 d. Liepos. Jenar. Wey- leris norėdamas kūm pažymėti tą dieną ketina iszleisti isz ka- linių visas ypatas, apkaltjtas emime dalyvumo maiszte.

Sagua suszaudė 9 d. Liepos Tapenesą, vadą kubieczių.

— *Atenai.* Maisztinjkai ant salos Kretos apszaukė tūm laikinę valdžią ir nutarė apgarsyti susivienyjimą salos su Graikija.

— *Kayras.* Tulžinė didei platinasi po visa Aigiptą. Kas dieną mirszta daug žmo- nių.

— *Bulwajo.* Anglizska kariumenė sumuszė Matabelus ties Theba Imamba. Matabe- lų krito 100, o anglikų 23 ka- reiviai.

— *Londonas.* 9 d. Liepos. „Westminster Gazette“ apgar- sino depeszą isz Atenų, dane- szanczią, kad Rosija kalbina Prancuziją, kad toji paimtu salą Kretą, per ką didei suma- žis galybę Anglijos ant Vi- duržeminių jurių. Randas Graikijos didei sujudo per tai ir kalbina gyventojus Kretos priimti iszlygas, kokias dūs jiems Turkija. Anglija- gi pa- didino laivinę ant Viduržemi- nių jurių.

— *Berlynas.* Dantzige at- sirado tulžinė. Pagal dane- szimą dr. Koch'o yra tai tikra azijatiszkoji tulžinė.

Barbarai Mongoliszki.

Kada dienoje vainikavimosi caro szaukėme: „Bėda tav,

Maskva!“

Kada atminėme žodžius di- dzio Pijuso IX, to paties, ku- ris prasitarę: „Ranka Viso- galinczio ant Rosijos kabo“.

Tai tūmet niekas nemislyjo kad taip baisingai ant tos Ro- sijos turėtu pasirodyti pirsztas Visogalinczio.

Atlėkus pirmai žiniai apie taip baisingą atsitikimą, ko- kiu pasibaigė apeigos links- mybės taip baisingo pranasza- vimo — dasimislyt galima bu- vo tūjaus, kad ne kas kitas, tiktai goda buvo to priezas- czia.

Ta goda, kuri užpūlus kada ant Lenkijos plėszė izdus baž- nytinius, dvarus szlėktiszkus, kuri kaltinjkus į Sibirių apsu- dytus nulupo iki paskutinio graszio.

Bet nū tos prigimtos nūde- mės meszkoriszkos neskyri *vagystė* ir *apgavystė* padarė savo.

Josios tai kaltos, kad tuks- tancziai žmonių taip netikėtai ir baisingai persiskyrė su szium svietu.

Tai vaziūtojai ant vežimų su atminimais stovinti ne ant jūku jau pradėjo mėtyt, ant minių pundelius su pyragais — norėjo jie *patžinysta pakir- szyti žmones ant to, kad tie ant budų mestusi ir jas apvogtu — nės per tvi norėjo užslėpti nedateklį atminimūse ir mais- te abelnai.*

Į artinanczius prie vežimų žmonės suszuko: *Eikit szia, prisiziūrekime tam, ką dėl mus caras szia dien prirengė; pagriebkime tai vis sav kūnū- greicziau!*

Ir tūm kart platybė neap- matoma paukvatinta tūm pū- lėsi apvogti budas — pati gy- vyba tokią godą apmokėdama. Vagystė — apgaudinėjimas — tamsuma — sztai skauduliai, koki rita tą kolosą ant moli- nių kojų ir kurių nepridengs blizgėsis milijoninio vainiko cariszko. Neaptemdys jų du milijonai, kuriūs caras aukau-

ja likusiems po tos tamsios barbarystės, neužtris jų bute- liai maderos, kuriūs carienė dėl serganczių dovanoja.

Už piktybes ant tiek liūsz tautų skecziamas, carai anksz- cziau ar vėliau turės atkentėti. Bet sztai da

inpatingumai katastrofos-

Vežimai myrio.

Traukemas žingeidumu, ap- leidau viesznamį ir traukiau tiesiog ant Chodinsko lauko*). Jau ant pirmos gatvės patinku daugelį vežimų sanitariszkų. Yra tai augsztos budos, turin- czios vietoje medinių sienelių plonas gelezines sztangeles. Vidurio vienok ir per tai ne- matyt, nės vežimai rupestingai apdengti skepetomis ir baltu airiniu audimu. Turėdamas legitimaciją**) užrubežinio dienraszczio prie savės, spau- džiūsi per tarpus kareivių, ei- nanczių prie tų vežimų, pake- liu audimus ir jau cziau, kad kraujas gyslose mano szala. Vežimas pilnai prikrautas ko- kia tai kraujine, sugrusta ma- sa. Dvokas musza nū to ne- apraszomas. Kur nekur ma- tau galvą sutriūtą, nulupta skura, su akia, kuri isz savo vietos iszszoko ir kabo ant nervų.

Atszokau. Vežimus trau- kia pro manę. Pirmoje va- landoje nūgastis net visą ma- no stiprumą atėmė. Pradėjo darytis szlekta ir kojios linko. Bet greitai atsikvoszėjau nū tos baimės, kuri taip manę apėmė ir skaitau vežimus vie- nas, du... deszimts... dvi- deszimts... dvideszimts asz- tūni! Pratraukiu audimą ir nū kitų vežimų. Visur tas pats matymas. Lavonai sutriūti, sulaszjti kraujais, mė- lyni veidai, kur ne kur isz tos suspaustos masos iszszikisza ranka ar koja, dumblinai bal- ta, apkrekėjus krauju ir pur- vais aplipus — su kožu ju- dėjimu vežimo dreba ana kai-

*) Netoli nū Moskvos.

**) Paliudijimą.

po leandrė ant vandents pajudinta vėjo...

Szakalai ir hijenos*).

Dabar matau, kad turėjo stotis czion kas tai baisingo. Skubiu ant Chodinsko lauko. Prieinu pagalios plentą, kuris skiria miestą nū tos vietos, bet dabar jau nežinau kur eiti. Yra tai laukas taip didelis, prieg tam apsėtas tokiūm skaitlingumu budų ir tokios bangūja czion minios, kad stoviu nežinodamas, į kurę pusę nesztis. Galan matau, kaip sustoją ar eidami pro mane žmonės rodo sav rankomis po tieseijai pusei ir ką tai karsztai tarp savęs kalbasi. Tai yra man kelerodžiu ir neszūsi į tą szoną.

Artinasi devinta adyna. Diena neiszpasakytai puiki. Saulė auksine žiba apliejo visą matratį. Aplinkui eteris kaipo stiklas permatomas, o tamsei mėsvas dangus isztiesų pakele jausmus nepabaigos. Tiktai tenai — priesz manę — koki tai stebėtini ukai juda ant pavirsz žemės. Padidinu singsnį ir už keletos minutų pasijuntu tarp tirsztų minių smonių. Diduma isz jų vaiksztinėja susilenkę, susirietę, kiti-gi rėplioja net ant visų keturių. Tiktai dabar pasimatau, kad stoviu ant kokio tai raudono purvyno.... žiuriu akyviau.... aplink manę mirga nū saulės balos kraujo, o ezen ir ten iszmėtita yvairiausi daiktai: dalys apvalkalo, sumokszliota ir sudraskyta, apavalai yvairiausio skyriaus, lazdos, skrybelės, kasos plaukų, indai sulankyti ir sudauzyti.

Tvankumas svaigus, neiszneaszamas kvapas pripildo orą. Priededu skepetaitę prie nosies ir vėl dairausi ir žiuriu ant žemės. Isz kraujūto purvo kyszko kokstai smulkus, suraitus daiktas. Pasilenkiu, norėdamas patirti, kas tai yra... Ausis žmogaus... kraujūta,

*) Giriniai draskanti žvėrys.

nuplėszta pilnai nū kokios tai moteriszkos galvos, nės ant kampelio likusios prie jos skuros kabo žiupsnis ilgų, szviesių plaukų.

Po tūs baisingus kapus rėplioja žmonės ir knebinėja rankomis kraujūtus purvus. Jieszko naudos — niekniekių likusių po mirusių aukų. Retkarcziais kyla barnis apie rastą daiktą. Kožną rastą daiktėlį aprtina sargei ir svarsto jo vertybę. Sztai szale manęs kokia tai moteriszkė isztrauke isz dumblo didelę skepetą ir grežia.

Žiuru ir akims savo netikiu. Vyrai ir moters, o net ir maži vaikai klampoja po tą purvyną myrio ir užvydžiai graibo rankomis, lygiai kaip szakalai ir hijenos kasa naujai užkastus kunus.

Kalneliais, kad neiszsikraujūt ir iszsidumblyt, traukiu dabar į tą pusę, kur matau isz tolo vezimus „Raudono kryžiaus“. Stovi jie ilga rinda palei gilę grabę, kuri traukesi ilga jūsta per laukus. Kam ji yra, ta grabė? Dėlei ko ją iszkasė? Tulas urėdinikas aiszkiną man, kad isz-kasta ji tyeziomis ant keletos sieksnių gilumo, kad but „naturaliszka atspirezia“ priesz stumymąsi minių į szalį palocių Petro (!). Grabėje taipgi szimtai ypatų rado sav amžio galą. Kada pasklido isz anksto žinia, kad dalinimas atminimų (dovanų) jau prasi-dėjo minios pūlesi į visas puses, nės daugelyje vietų stovėjo vagonai su alumi ir dovanomis. Viėna isz tų milžinisz-kų minių su visa stiprybe stumėsi prie tos grabės. Tie, kurie buvo pryszakyeje, pamatę grabę, nestengė jau atstovėt. Minia stumentu jūs istumė į tą gilybę, į tą „gamtiszka policijos atspirtį“, paskui jūs ipūle kiti, deszimtys ir szimtai ypatų, krito taip ilgai, pakol grabė sulyg krantų kunais žmonių iszsilygino, kuriais dabar

likusieji žmonės, kaipo gyvultu perėjo. Tie, kurie tenai sukrito, prapūle. Minios persibrozdino per jūs ir kožnas szių žingsnis atneszė myrį. Tie, kurie buvo apaczioja, užduso; kiti nelaimingieji esanti virszuje, likosi sumindžioti, sudraskyti, suspausti į vieną kraujinę masą.

Kasykla lavonų.

Pasijūtau pagalios paczioje ugnaviėtėje, pacziam viduryje katastrofos.

Prisiartinu prie kranto grabės. Policija, kareiviai ir sanariai draugystės „Raudono kryžiaus“ stovi da gilumoje grabės ir neszioje virszan negyvėlius. Užgaunantis tai buvo matymas. Ant negėlių kopėczijų, nuleistų į grabę, stovi tie Samaritonai, padėdami viens kitam lavonus. Taipėjo per rankas vis augsztyn, pakol nedasiekė ant pavirszaus žemės, kur jūs tūjaus emė ir krovė į vezimus. Kada vezimas prisipildo, szuktelėje viens isz czion esanczių ir traukesi isz vietos į szalį miesto ant, netoli esanczių nū Chodinsko lauko, kapų.

Kada suvis prisiartinu prie kranto grabės, tai ta baisinga rėgyklė jau baigėsi. Apatiniai lavonai plaukė kraujūse.

Už valandos paskutiniai vezimai apleido lauką.

Gyvyba už vieną ir pusę rubliaus.

Tolesnėja savo kelionėja užėjau į tą vietą, kur stovėjo anie vagonai ir budos su skaniausiais valgiais. Daugelis isz tų buvo suardyta ir sulaužyta. Pasakojo mau, kad keletas urėdinikų iszprickinę lėndanczioms minioms prie vezimų ir budų, priesz paskirtą laiką numetė keletą dovanų į lėndanczius prie czion minias. Per tai pasklido visur žinia apie dalinimą dovanų ir visas Chodinskas laukas, pajudėtas ta žinia, sukrito kaipo jura pakilus vētrai.

Tie, ką buvo toliau, stumė

prieszais savę stovinczius. Sumuszta budas ir vagonus, riszinius su dovanomis; baimė ir myris susimaiszė ir poėnavojo visur azijatiszkas godumas.

Ant lauko sukinėjasi muzikai ir pardavinėja kitiems gautas dovanas po vieną ir pusę rubliaus už kožną. Dėl tokios naudos nemiegojo visą naktį laukdami ant Chodinsko lauko, o po tam iszimaiszė į kitus, kaipė rodos į tarpą liuliūjanczių varpų, kur myris gausingą surinko naudą.

Ant kapų.

Už pus-mylio tolumo nū vietos katastrofos randasi kapai veginski, kur nuvezė tūs visus lavonus, kurių niekas ant vietos katastrofos nepažino. Yra ant tų kapų didelė lyguma ir tenai suguldyti visi tie kunai ilgomis eilėmis. Tarp tų eilių palikti tarpai, kur galima vaiksztuoti ir kožnas kuris ateina jieszkodamas gal czion prisiziurinėti.

Ir isztiesų isz visur matyti einanczius prie czion. Tarp tų girdėtis dejavimas ir verksmai. Verksmas tas, ką teisybė, tylus ir sulaikomas, tiktai retkarcziais prasimusza didei graudingai ir iki gilumos užgaunantis szauksmas ir vėl viskas nutyla. Tai atsitinka tūmet, kada kuris nors isz atėjusių pažįsta tarp negyvėlių artymą sav ypatą. Sargyba tokį lavoną tūjaus paima ir deda į czion esanczius grabus. Urėdinikai isz pamilijos negyvėlio tūjaus ant vietos suraszto protokolą ir tam tikrą kortukę lipina prie grabo.

Kiek toliau matyti judant kruvą žmonių. Pamažėli, labai pamažėli smunka jie į žemę ir pagalios suvis isznyksta. Tai keli szimtai dūbkašių, kurie kasa dūbes dėl szių aukų.

Apdraskyti pranesztėjai.

Sziadien tiktai pasklido žinia apie atsitikimą, koks buvo trumpai priesz vainikavimasi, o kuris davė daugel yvairių

dasimislįjimų ir galėjo nemažai nuliudyti tūs organus, kurie turi jausti ant užlaikymo tvarkos visūmėniskos.

Sztai, kada pranesztójai važinėjo po gatves, dalydami žmonėms spaudžtas ant popieros prokliomacijas, susirinko daugybės žmonių, kurie taip spaudėsi prie vežimo, ant kurio sėdėjo pranesztójai, kad tūjaus nustumė jūs nū jo, nuplėszė ir sutrempė jų puikų aptaisą, o patį vežimą sudaužė į szmotelius.

Direktorius Julius Angel, uzziretojas tos dirbtuvės Vienoje, kuri pristatė 400 tukstanczių pūdukų ant vainikavimosi-dovanų, buvo dalyvu to atsitikimo ir klausė draugaujanczio sav jenarolo, kaip policija mislija užlaikyti tvarką laikia paczios apeigos vainikavimosi, jeigu jau szįdien negalėjo perspėti tokiai palkystei. Jenarolas patraukė pecziais ir pasakė, kad laikia vainikavimosi žmonės patys turi buti policija, nės ir skaitlingiausia žandarmerija priesz tokią milžiniszką didybę yra suvis silpna.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

— *Dėlko lietuviai skiresi į partijas.* Pirmutinis atsakymas kad netur gerų vadovų. Isz antros pusės tarent, atsirastu ir atsakanti vadovai, kad tikt tų vadovų klausytų; bet vėl vargas kad mus nekurie tėvynainiai nepažįsta tų gerų vadovų, ir nemoka jūs iszskirti isz tarpo kitų, nės daugis atsiranda varde vadovų vienok szių nevienokios mislys bei supratimas, jie dirba ne dėl labo gerovės savųjų, bet tikt dėl savo kieszieniaus. Pažvelgkim dabar ir ant dr. Sz., jeigu jis butu vedęs ant tiesos pusės, tai isztiesų but daug pakilę lietuviai tautiszakai. O dabartės matome kokios pasekmės jo mokslo, drąsiai galima tart kad per tai tikt pakilo tarp

mus nesutikimai, ir atsirado partijų partijos. O kas isz to darosi, tai to nereik sakyti, nės kiekvienas tą mato. Tarp kitų tautų nors ir randasi kokios partijos, bet nėra isz to tiek paojaus, nės kitos tautos nelyginai daugiau apszviestos už mus ir geriau supranta isz ko geras o isz ko szlektas iszeina. Tai-gi jei isz mus atsiranda toks, kuris valdo gerai liežuviu tai mus žmoneliai ir klauso to ir tiki kad ans ant žemės sutvers jiems rojų, o ypaczei jei pakalba kad nėra Dievo, netur žmogus duszios ir t. t. tai mus žmonės per nesupratimą atsidūda jam su kunu ir dusze ir po tam patys pradeda da kitiems įkalbinėt buk sziczon valna szalis ir ką kuris nori tai gali daryt, kam cze, girdi, reik tų bažnyczių bei kunų. Tai ką-gi gali daryt su tokiais, jie neturi geros iszminties, per tai ir negal gerai suprasti ką jie daro. Vargas mums; esam mažas pulkelis ir da isz to daugelis klysta. Bet netrotykim viltį, o vis tikt sulauksim kada giedresnės dienutės, kad ir į mus langelį įleis savo szviesų spindulį saulutė. Jau kaip pažiuri skersai placzią padangę lietuvisztės, pradeda mus broliai budytis isz to miego, jau pradeda suprast tūs neteisingus vadovus bei pranaszus, jau pradeda žmonės pasveikt su szlūtraziu tokius vadovus, siurbėlius darbinįko kraujo.

Tai-gi nėra abejonės, kad pradės mažintis ir tos partijos, kurios iki sziol žydėjo.

O kad mes sykį suprasim savo klaidas ir imsime risztis į kruvą, tai galėsime didelį darbą nuveikt ant lietuviszko lauko, nės dabar mus tos partijos trugdo nū visokio darbo.

M. J. D.

— *Waterbury, Conn.* Kaip regisi tai visur atrasi drumstą orą tarp lietuviszų parapijų; tas pats kone ir pas mus dedasi.

Ir czionai nesutinka parapijonys su savo klebonu. Parapijonys ant kožno susirinkimo burczija ant savo klebono kad nesirupina apie savo parapiją ir dėlei to nėra geros tvarkos bažnytiniūse reikalūse.

Paskutiniame laikia parapija suvis užsipūlė praszalīt esantį kunįgą o kito pasijieszkot, ir rengesi parapijonys nemokėt kun. pencijos. Bet mus kn. ant to neatboja, jis sako: da netaip pigei jus manę iszkelsit isz czion. Tai dūsis matyt kaip toliaus nusidūs pas mus, o dabar isztiesų nėra geros tvarkos. Neturim nė dudoriaus lietuviszko, negieda nė per miszes „pulkim ant kelį“ arba „szventas Dieve“. Bus gana, daug neraszysiu, ba paskui užrustysiu mus kn.

Žigunas.

Lankstymasis žmogaus.

Nerasime gal žmogaus, kurs mužiaus daugiaus nebutų savę lankstęs, tobulinęs ir t. t. Kitos tautos, mums regima, per iszilankstymus nužengė jau ir da vis ženge labai ir labai toli, o kad mūsų lietuviszka tauta rudynūse užsiliko, tai isz dalies nėra ką visai nė dyvītis.

Czionai papūla, man kalbėti nors trumpai apie pavirszutinį mūsų tobulinimąsi su klasymų, ar mes turime prie to nors kiek savę szukūti, ar mes pavirszutiniais tobulais galime buti tikt užsiganėdinę naminiame darbinįkiszkame gyvenime?

Man taip rodosi, kad ir mūsų praszciokėlių buvis ant svieto be iszilankstymo apsiėjimūse, darbūse o ir žodžiūse, esti labai ir labai netikęs, taip kaip negraži boba plaukais apsileidus (nesusipynus kasų) sutromis apželus; žodžių sakant, kaip baisunė bužys. Tikt mėgykime gvildinti, tai beveik ir tankiai susitiksime su mūsų tulais lietuviais kaip su baisune bužiu.

Begyvenant tarp savų tautiecių, pasitaiko susitikti su vaikinū ar vyru, su mergina ar motere, tankiausiai su vyriszka lyczia, malonum kalboje ir glūdnum pasielgime, iszilankstanczių nū to, kas yra peiktinu; bet nekartą susitinki žmogų taip netikusį žodžiūse ir pasielgime, kad bežiurint, akys krypta nū jo szalin, ausis nenori girdėt pliovonių, szlyksztumas neapvalytas isz visų keturių szalių. Na, ir toksai szlyksztunas, kad mandras tai mandras, ir szlykszczius žodžius sijodams, net patysai savę gire ir augszlina „asz ne toks vyrs, ak tu manę žinai ir t. t.“. Kad mažiaus tokių kiauležolių mumise vaisjtusi, neatbutinai turime pasimisliti, ar gi jau mes negalime mėgyti iszsilenkti nū bjaurybiszų mus įproczių keiksmų, užpuldinėjimų, apkalbų, musztynių ir t. t. žodžiu sakant, ar gi jau mes negalėtumem iszsiravėti isz tarp savės visas piktažolias? Asz sakau, kad galėtumem! Pirmiausiai veržiasi mano nūmonėn, kad mes isz visur esame baisiai apsiratįtais; mes nematome dėl savės nei tėvo nei motinos, mes savo vargus galime beveik prilygti prie vargų jaunyczių zalczikių, kuriems niekas nepasako, kur alkdams turi slidzia savo krutine szliaužt, nės tėvų suvis nemato ir nežino, patys manosi, patys jieszko szliaužiodami ko jiems reikia, ir tankiausiai patenka nasrams ežio spyglėto arba kito. Mesgi su savo tokiais vargais ir mislijame, ko mums reikia, mes patys sakau turime szliaužioti krutinėmis rupesczių, ir savę apdavaditi taip, kad nebutumem bužiais?! Na, ir tikt mėgykime daugiaus narsititie mislimis, o mažiaus kalbėti liežuviu.

Mes mėgykime liežuvį pritrumpiti, o gražias mislis pailgti; mes leisti isz burnos pradėkime ne gyvates, rupu-

šias, velnius, bet malonius žodžius; mes savo liežiuvi iš gyvatiszko gelūnio taisikime žmoniszku ir nereskime ką tikt patinkame; pratinkimės prie malonių kalbų, o lenkimės nū pasiutiszky. Žodžiu sakant, gretikimės artin prie to, ką nepeiktinu, bet lenkimės nū blogo.

Jeib tikt žmogus įpatingai jaunimas, pradėd pratintis prie doraus pasielgimo, tad žinoma kad nebeesti be gundinimų sav prieszingų: matydams, kad skaitymai pramusza apsiniaukusi migloms protą žmogaus, ima skaityti; tad randa jausmą, „Bracie nūbodu, velyk eisiu ten kazirūti, ar ką tuszczia pleperūti“ — jau ir turi kariauti su savim patsai žmogus matydams, kad czion gražus, o czion tuszczias daiktas szale jo. Tankiai atsitinka, beveik ir tankiausiai, kad tuszczias malonėjimas pergali naudingą.

Prieszingai, jeib vaikinai ar vyras, mergina ar moteris nors per vargą atstume szalin tūsztumą, ir liektisi prie labo, tada kartas po kartui prisipratina prie doraus veikimo, ir pradėda savę tobulinti, dabinti ir t. t. Kada-gi žmogus įpranta skaityti, kū toliaus, to daugiaus savę lanksto nūmonėse; pratina buti malonaus pažviligo, jieszko sav szaltinio, idant jo kalbos, jo apsiejimai butų szvelnus, ir laiks po laikui, nors kariaudamas su savim, liektis gūdojamu ne tikt nū gerų žmonių, bet ir nū blogųjų. Skaitymūse, kartais pasinere skaitytojas ziniose, ir pertraukia ilgiausias valandas, rodosi puikiausioje ir ramioje sneigoje; ir isz visų iszsitobulinusių žmonių, kožnas beveik tokiais pat takais esti vingiavęsis.

Isz visokių kaip matome czion tautų, maziausiai turi iszsitobulinimo mūsų pavargus lietuviszka, bet isztvirkėlių turime apszcziai, vienok su

szifimi kaip sakiau pradzioje mano pieszinio, kad isz dalies nėra ką nei dyvitis, nės lietuvystė per 500 metų buvus pavesta tikt prieziurai dangaus, kaip galėjo savę isztobulinti? Artojas baudziavoje ar savo ukeje, budams tikt su paraliais, rupuzems ir velniais apsipratęs, vien tikt apie peklą ir dangų girdėdamas, punda rykszczių arba bizuną ponu ant savęs kabant matydams, tamsa nū tamsos pajungtu budams, skaityti o nei raszyti negalėdamas, na ir isz ko gaus iszsitobulinimą? Ir-gi mus lietuviai da ir dabar su liūsybe nemokėdami suvis susitaikyti, tikt po kazoko nagaika, tai moka tobulais buti, nės toji nugarą perskrodzia; o czion Amerikoje, palycomų bilės, rėtėžiai arba sunkiai uždirbtai centai skvajeriams, sudams kiszant, moka mus lietuvi tobulu daryti. Jeib tikt iszgirsi riksmą kur, ar tai kalbose ar tai dainose, tai zinoki kad jau lietuviai, neg varlės pavarai savo koncertus laiko.

Tai gi, budami mes taip nūpūlę ir kaip sakiau nors tam nedyvai, bet jau mokėdami skaityti ir budami liūsesnėje zemėje, mokinkimės su liūsybe susitaikinti, mokinkimės nūmylėti dorybę, ir nors per vargą ginczydamiesi su pagundoms proto, artinkimės prie iszsilankstymo, prie tobulumo ir sziaip ar taip, bet iszsinerkime isz lukszto piktų papratimų, ir nenorėkime kazokiszkos nagaikos, idant toji mus tobulais padarytų, nės ji skaudi.

Szitą viską ne kitaip galime įgyti, kaip tikt per skaitymus, bet prie jų pratinkimės.

Pažystamas Trupinėlio,

— Newark, N. Y. Pas mus yra užsidėjus draugystė vardan szv. Jurgio, kuri jau gyvūja 4-tas metas o kurios ir sziaidien nepasididina skaitlius sąnarių, kaip buvo trisde-

szimts keli, taip ir tebyra. Gal skaitytojas pamislis kad czia tiek mažai lietuvių randa-si? o ne! Czia musiszkių yra nemenkai, suvisz 30 szeimynų ir apie 300 nevedusių. O kas tam kaltas? Ant to tiesiog sakau kad girtūklystė, o antra mūsų biznierei — saliu-nikai, kurie ant susirinkimų szneka visa burna, rodos jie patys savę paaukaus dėl lietu-vystės o kaip pareina į savo karcziamą, ką tada iszgirsi? Jau suvis nebe taip: sako ge-rius pragerti tūs pinigūs, ne-kaip į draugystę prisiraszyti, o ką tu ten gausi! Žinoma tūm syk kiekvienas, o kuris dar silpnesnės dvasios, įtiki greicziaus saliuņiko žodžiams, o ypatingai prie stiklo alaus, arba degtinės, ir kaip dar mo-ka užvesti dailes sznekas, ku-rių geriaus czia nepasakysiu, o nekuriems mūsų tautiecziams labai tas tinka! O kas link priezodžių tai labai mums ne-dailu, kad gudiszkas raugas dar neiszgaravo ir tankiausei jį vartoja prie kožno žodžio, kaip skaniausią užkandį, j. . . tvai mat, žinot jog su tokiais žodžiais mes pasirodom bjau-riausiai palaidunais. Geriau mieli broliai meskim piktus papratimus, o imkimės iszvien su kitų miestų lietuviais dar-būtis, imdami nū jų geresnius paveikslus, nekaip kad mes dabar darom, apie ką ir neuž-tylėsiu, neapreiszks „Vien.“ skaitytojams.

Pereitą nedėlę buvo vestuvės; žinoma po vineziavonės svoczia užsipraszė ir kun. ant ve-selijos, isz Elizabeth į Newar-ką. Žinoma kunigelis neatmes-damas svoczios didelio praszy-mo, o ypatingai mylintis savo tautieczius, ir atvyko po nesz-parui, apie 8-tą adyną vakare; žinoma jau rado veselnikus gerai įsitraukusius, o ypatingai svotą kuris ilgai nelaukęs, ėmė kunigui sakyti, kad ir ji-sai esąs toks pat kaip ir ku-nigas? Ant galo ir suvisai

pradėjo su kun. neszvankei elgtis, jog turėjo kunigas trumpai buvęs vaziūt namo.

Veselnikas.

— Boston, Mass. Perskai-czius 18 num. „Ryto“ radom labai apjūdėtus Bostono lietu-vius, nės iszvadino paszlemė-kais, bažnyczios neprieteliais ir t. t. ir liepė geresniem para-pijonam protestavoti priesz tokius paszlemėkus ir priesz korespondenciją, patilpusę 25 N. „V. L.“. Tai-gi mes, Bos-tono lietuviai ir parapijonai ir protestavojame, bet ne priesz korespondenciją, kuri patilpo 25 N. „V.“, tiktai priesz ap-kalbą „Ryto“, kur kun. Ž. pa-raszė sirvis nieko nezinodamas apie mus ir nenorėdamas pa-tirti kas tarpe mus ir kun. J. G. yra per dalykai. Kun. Ž. pasirodo buk jis yra buvęs Bostone su dusze ir kunu, ir jam rodosi, kad tikrai jau tei-sybę paraszė savo „Ryte“ ko-liodamas mus ir „V.“ rėdyto-ją, kad tasai neapsiziuri ką talpina į „V.“ Teisingai pri-tinka czion priezodis: kito akyje mato krislą, o savo aky-je nė rasto nepatėmija. Pir-mam tarpe korespondencijos, patilpusios 18 N. „Ryto“ pa-rodyta, kad kun. J. Gričius per vienus metus blogo laiko surinko \$3,500. Tai mes tikt pirmą kartą iszgirstam apie tai. Bet dabar klausymas, kur tie pinigai yra? Gal kun. Ž. pasakys mums apie tai? Laukeme didei nekantrei. Antram — pasakya: nupirko brangę žemę dėl statymo baž-nyczios su namais dėl klebo-nijos. Tas taip yra. Bet tik-tai ne kun. J. G. tai yra nu-pirkęs, tiktai parapijos komi-tetas apie tai rupinosi, o kun. J. G. suvis apie tai nenorėjo žinot ir prisidėt. Trezcziam — sako, kad kun. J. G. pagal sa-vo sylas darbūjasi dėl mora-liszko pakėlimo lietuvių ir vi-si tai mato. Szitas dalykas yra dėl mus labai akvyu.

Praszom kun. Ž. darodyt tokius mus kun. darbus; mes nū savęs darodom nors kelis jo darbus, o tada kožnas pamatys, kaip kun. J. G. supranta apie pakėlimą moralizkumo tarp lietuvių. Kun. J. Gričius nūlatos žmonėm darodinėja, kad neskaitytu laikraszečių, sakydamas kad žmogus nemokėtas skaitydamas laikraszečius paklysta; ten, sako, yra daug apie kunigus, tai paskui žmogus buna prieszingas kunigam ir bažnyčiai. . . . Toliau, kun. G. visaip niekina visokes draugystes, sakydamas kad isz jų nėra jokios naudos, jus, girdi, mokat pinigų, o kiti paima jūs ir t. t. Toliau pažiurėkim kaip kun. J. G. uzlaiko parapiją. Uz ką eina szitoki nesutikimai tarp kun. ir parapijonų? Turbut kad yra geras kun. J. G.! Dabar asz misliju kožnas supras kaip kun. J. G. dirba dėl pakėlimo lietuvių. Ketvirtam – sako: pinigų iszdūda bažnyčioje tikriausią rokundą. Gal but kad kaip kada buvo kun. J. G. pas kun. Žebrių tai iszdavė jam tikriausią rokundą, uz tai kun. Žebrius ir patalpino savo laikrasztyje, o Bostono parapijonai visai nieko nežino kiek kun. J. G. surinko pinigų ir kiek iszleido ir ant ko iszleido. Turbut kun. Žebrius nori nors su plasztaka kun. J. G. szlektus darbus uzdengti; vienok žmonių akis ne apmonys, ba kožnas turi supratimą. Penktam – sako, kad kun. J. G. bažnyčios negal statyt, nės lotai neiszmokėti. Mes gana gerai suprantam, kad kun. J. G. negali ir negalės pastatyti bažnyčią, nės kada kun. G. kallektavoja, tai jis sav nespėja prisirinkti pinigų, tai kada gali surinkt ant statymo bažnyčios? Jis pereitą visą vasarą ir žiemą kallektavojo, tai kožnas galėjo suprasti, kad tikt procentą atidavė ant bažnyčios nū to, ką surinko. Sztai dabar mes dasizinojom,

kad kun. J. G. ant savo reikalų sunaudojo parapijos pinigų apie \$1250. Kada k. Ž. buvo Bostone tai sakė: Jeigu kun. J. G. vis taip darys, kaip dabar daro, tai jis niekad nepastatys bažnyčios. O matot broliai ką sziađien kun. Žebrius ant mus iszmislyje, net szlyksztu ir tarti. Ant szito iszniekinimo mes atsakom kun. Ž., kad mes nebuvom niekad paszlemėkais ir nebusim ir ant tokių iszmislių suvis neatbojame. Praszom tiktai ant toliaus mus nekabyti ir iszniekinimą mūsų atszaukit savo laikrasztyje, nės neteisingai apdrėbėt mus purvais. Mums iszrodo, kad mes ant to neuzsitarnavom; o jeigu Tamista suprant dalykus parapijos ir vedi gerai parapijos reikalus, tai kad ir kun. J. G. pamokėtumei, kuris nesupranta nė tiek, kiek praszciausias žmogus, tai daugiau but dėl visų gero. Toliau raszo, kad kunigui J. G. liepe nedūt pinigų tikt paszlemėkai. Bet mes ir dabar tą patį sakom, kad broliai lietuviai, kurie gyvena Bostone ir visoje aplinkinėje Bostono, kad nedūtumėt kun. J. G. pinigų, kada jis atsilankys kur, ba kun. J. G. nemyli teisybę o tikt pinigus; jis žmogų laiko kaip kokį gyvūlį be jokio supratimo, norints jau jis pats be jokio supratimo. Na ir kaip-gi gali žmogus dūt pinigus, kadangi nežino ant ko dūda ir kas arsziau – nežino kur dingsta tie pinigai. Isztiesų Dievas davė mumis tokį kunigą jau tikt dėl koronės. Dziaugėmės sulaukę nū senei geistino dalyko; tikt jau sakėm norint vieną kartą busim uzganėdinti; bet kaip tikt sulaukėm kun. J. G. jau metai atgal, tai pasirodė viskas ant-raip. O vis tai darosi tikt dėl to menko nieko – zemiszko turto.

Jau tikt turbut netoli pabaiga svieto; jeigu taip daro tuli mus vadovai, tai ką-gi jau

prastas žmogelis turi daryti? Žinoma, daugiaus nieko, tikt liet savo prakaitą ir uzdirbtus centus atidūt kitiems. Toliau, kada buvo tarta pirkti žemę dėl bažnyčios statymo, tai parapija iszrinko komitetą dėl uzsiėmimo tūm dalyku; bet kaip komitetas nuėjo pas kunigą J. G. pasirodavyt tai kun. J. G. nenorėjo apie tai girdėt. Tada komitetas pavedė pirkt žemę vienam kun. J. G. Ir sztai kaip nupirko, tai prisi-savino visą turtą parapijos. Žemės ditos likos padarytos ant arcivyskupo, o tą rasytą, nog \$1,500 tai kun. J. G. pasidare ant savo vardo, buk jo buvo pinigai, ir sziađien jis darosi visas bilas ant savo vardo. Tai matot mieli broliai, kaip pas mus einasi. Ar-gi priguli kun. biednus darbinįkus skriausti, ar-gi jo yra locnastis szitoki turtai, ką priguli prie parapijos?

Szitą viską mes czion pasiraszė uztvirtinam ir viskas yra teisybė. Komitetas parapijos: P. Czeplikas prez., J. Padolskis vice-prez., J. Viltrakis protokolu sek., J. Szidlaucas fin. sek., J. Leikus kasierius.

Prezidentas Vytauto dr. P. Latvinskas, Kazimierio dr. prez. V. Kaunas. Geri parapijonai: M. Zoba, S. Kasparaviczė, Jurgis Butkus, F. Rupkiolis, Mykolas Streimikis, P. Zokavonis ir Z. Orlinskis.

— Brooklyn, N. Y. Liepos 8 d. Jau nū senei buvo uzpraszytas vyskupas padirnavot suaugusius – atvaziavusius isz Lietuvos; bet, zinoma, kai-po sziczion vyskupai turi daug visokių reikalų, negalėjo taip greit pributi, per tai ir reikėjo da laukti. Birželio 30 d. patsai vyskupas davė žinią, kad apreikszi žmonėms jogei 5. d. Liepos pribus pas mus. Tūj buvo iszsiusta apie 30 apgarsinimų į New Yorką, kad pributu norintiejai ant tos

dienos į mus bažnyčią; Brooklynė žmonės taip-gi greit apie tai dasizinojo. Sulaukus tos dienos pribuvo ir patsai vyskupas. Negaliu girtis, bet su dide iszkilme visos apeigos atsiliko. Priesz dirnavonę vyskupas pasakė pamokslą, ukvatindamas žmones gyventi vienybėje su savo klebonu ir iszreiszke savo viltį jogei su Dievo padėjimu isztengsime pastatyti bažnyčią, nors ir sunkus dabar laikai. Po dirnavonei apžiurėjo lotus, ant kurių tai dabar mes turime nusirandavoją bažnyčiai namus. Po tam padėkavojo klebonui už paklusnumą ir prisiriszimą prie augsztesnės valdžios ir palaiminęs mus visus, iszvaževo.

Dvasiszkkūse reikalūse darbūjamės kiek galime ir mūsų klebonas rupinasi apie mus, kaipo tikras tėvas; jau ant pastatymo bažnyčios turime izde apie 3 tukstanczius dol., taip-gi ir bažnytinių dalykų turime gal daugiau negu kitose bažnyčiose, kurios jau isz seniau uzsilauko.

Vaidų tarp parapijos ir klebono pas mus nėra.

Su gūdone K. K.

— Shenandoah, Pa. „Saulė“ 27 num uzsipuldinėja ant lietuvių, buk esą didei nupūlę moralizkai, ir į bedievystę smunka. Tai-gi klausymas, kas daugiausia czion kaltas? Mą rodos nė kiek neapsiriksiu, jogei daugiau kaltas yra taradaika su savo szlykszcziausiomis pliovonėmis. Sziađien mato jogei jau negerai daro, bet teisidamas savę kitus da nor pakaltiti. Geriaus but velyk ant savęs atsizvelgt ir ant toliau pasiliauti piktinus žmones. Kiek tai per tas pliovones nupūlė doriszkai, tai tikt gailu ir minėti. Vienok da pateisina savę ir uzsipūla ant kunigų ir kitų tautiszky vadovų, buk tie negerai žmones mokina. Jam-gi rodosi,

kad maiszant zodzius Dievo su meszlais padarys lietuvius teisingais ir dorais. Trumpiausia tame tavo iszmintis!

Privedu sztai paveikslą, kuriu budu nupūla žmonės, skaitantį tas pliovones. Esant mažą vieną kartą susiėjime iszgidau sztai kokią kalbą: — „Ar tu žinai ką B...“, asz vakar buvau pas... o jei nori ir tavę nusivesiu. Tai kaip tu atradai? — Tai, ugi ar tu nematei kas pereitam numer. „Saulės“ paraszyta! — Hm... Tai tav!... ugi tiktai pažiu-rėk ką raszo taradaika, tai pamatysi ant kokios ulyczios ji gyvena; o toliau dasizinojau per žmones. Isztikro asz nemislyjau, kad apie tai raszytų laikraszcziūse; kas zin ar visi toki mus lietuviszki laikraszcziai? Bet tikt brolau asz nenoriu buti draugu sziamė tavo uzmanyne; Dieve manę gelbėk nū to; o kad nežinot apie tai, asz velyk nematyt nė „Saulės“, nė kitų laikraszczių, jei jie visi tai raszo; geriau buti aklam, o ne tokius rasztus matyt arba skaityt. Jau buvau mislyjas ir asz iszsiraszyt kokį laikrasztį, bet dabar matau kur jie veda“. Ir persiskyrė abudu.

Tai-gi apsvarstykit dabar broliai, ar-gi nevertas paniekinimo toks žmogus, kuris savo pliovonėmis taip prapuldo žmones ir niekina akise žmonių nors ir geriausius lietuviszkus rasztus?

Ar-gi netyras atsiliepimas „Saulė“ 27 num., kur raszo: „lietuviai kas kart vis smunka į tamsybę; jau buvo pradėję pasimegzdžiot ant lenkų teatrūse, bet atkando dantį; tvėre neva parapijas, bet isz to jokios sav naudos netur, da į didesnę tamsybę smunka“. Ar-gi žmogus turintis nors krislą sąžinės galėtų taip ant savo tautiečių iszmisliot? Toliau sako: „jeigu lietuviai nebutų tamsūs, ar-gi tikt tiek szia-dien tebut laikraszczių liet?“ Zino-

ma, kožnas tai supranta; bet kas-gi veda žmones ir dabar į tą tamsybę, ar-gi ne „Saulė“ su savo laukiniais pamokinimais? Isztikro, kad ne toks muilinimas žmonių, kas padū-dama „Saulėje“, tai szia-dien kur kas mes augszcziiau stovėtume ir tokios „Saulės“ nebut, jei žmonės suprastu geriau. Tūm kart neatsirastu tokių, kurie panorėtu skaityti taradaiką; tai na-gi pamislyk, ką patsai po tam veiktum su savo taradaika, kaip niekas nedūtų savo kruvinai uzdirbtą centą. Bet negana da to, ką stume žmones į doriszką nūpūlį; yra ir daugelis jo darbų, didei mums kenkenczių. Kas-gi daugiausia kritikavoja ir niekina geriausius mus uzmany-mus ir geras rodas padūdamas tikrai lietuviszkūse laikraszcziūse? Kas liepe mums vienytis su lenkais ir pamesti lietuvystę ir nū lietuvystės darbo atsisakyt? Kas ragina raszytis prie lenkiszko „Związko“? Kas iszniekina geriausia žmogų, dirbanti ant lietuvystės lauko ir t. t.? Kožnas sutiks su manimi, jog tai vis yra darbai „Saulės“. Už tai-gi už tokius jo netikusius darbus, turime atsikratyti nū jo ir paleisti jį, tegul jisai savo pamokslus pasakoja lenkams, o ne mums; tegul praszo dū-nos nū tų, kuriems tarnauja, o ne isz mus kruvino prakaito minta. Kaip girdėjau jau ketina iszleist mus miestelyje lenkiszką laikrasztį po vardu „Gazeta ludova“, tai tegul sav sveiks ir dirba dėl naudos lenkų, o ne mus kvailina, viliodamas isz mus pinigūs ir už tai da tur mus paniekįti.

Skauda maž didei szirdį už mūsų brolius, kurie priimdami nūdus „taradaikos“ pūla į prapultį ir savo nūpūliu kitus skandina. Aisidarykit broliai akis ir pažiurėkit ką jus imate į savo rankas ir kokį sve-czią į savo namus isleidzete. Jau dėkui Dievui turime szia-

dien visokių naudingų lietuviszkų rasztų, o kam-gi mums tokias srutas gerti. Kaipo tikras sunus Lietuvos verken-tis už savo brolių nelaimės, praszau p. taradaikos pasiliauti ant toliau su savo niekinimais ir, jei esi tikras lietuvis, dūk žmonėms lietuviszka-i-doriszką peną. V. P.

— *Plymouth, Pa.* 11 d. Liepos. „Saulė“ N. 27 isz-gi-re labai „Związką“ ir tūs lietuvis, kurie tvėre kūpas ir raszosi į „Związką“; sako, buk tai yra geriausia ir naudingiausia institucija. Ką jus broliai mislijat ant tokio žmogaus, kuris savo tautą paniekina ir dar iszjūke? Asz negaliu žinoti, ar tai jisai taip nieko neiszmano, ar jisai yra lenkų papirktas, ba neparodo teisybės. Žinoma, jeigu mes neturėtume savo „Susiv.“ tai tada galėtume nors ir su melu o pagirti tūs, kurie raszosi į tą „Związką“, bet dabar mes niekumet negalim tai daryti. Labai yra nedailu, jeigu mes dėl savųjų tokius nūdus sėjame. Palei mano nūmonę, tai geriausia mes broliai padarytume kad tų nūdų sergėtumės ir tokių rasztų neskaitytume, ba jeigu jisai lenkams dirba, jūs gire, tai tegul lenkai ir jo laikrasztį skaito, o mums lietuviams tai butu gėda jei mes nesuprastumėm ir tokius nūdus priimtume į savo kuną, kurie yra hjauresni už strich-niną; nės žmogus priėmes į savo kuną strichniną tūj mirszta ir nog jo negal užsin-dinti kits, bet žmogus skaitantis tokius nūdus laikrasztyje, o kitas girdėdams tai ir gal užsinūdįt. O apie tą ką jisai rasze tai yra melas. Pažiurėkit tiktai į jų organa „Związkavą“, tada persitikrįs kožnas, jogei yra apgavystės ir vagystės. Žiurėkit tiktai, ant rinkimo posmertinių, jei turi su virsz 10,000, o visada deda ant kožno vieno mirusio draugo

po 9c. o ant paczios draugo po 3c., tai nog kožno atlieka sudėtu pinigų, o kodėl jie niekad neparodo, jog tada ar tada liko tiek ar tiek.

Tai matote broliai, jogei jie vage besusimylėjimo, o „Saulė“ jūs iszgire, gal užtai kad jie moka? „Saulė“ mat liepe, kad ir lietuviai eitu į jų tą mokslainę mokįtis to amato. Bet asz isz szirdies velycziau savo broliam sergėtis to, taip nužeminanczio žmogų amato.

Pasilieku su gūdone *Lietuvis*.

— *Edwardsville, Pa.* Draugystė szv. Antano buvo apgarsinusi liūsa įstojimą į draugystę, 17 d. Geguzio, kiekvienam lietuviui, kuris dar nepriguli prie jokios draugystės. Ant iszaiszkinimo ir paraginimo mūsų tautiečių buvo pakviesti tuli geradėjei, kurie prizadėjo atvykti, ir ant kurių gana ilgą laiką laukėme, bet nesulaukėme, ir jie savo nepribuvimo priezasties neapreiszkė, tiktai prizadėjo ir pasikinkino prizadėjimu atlikę savo pareigą. Dėlto mieli broliai matome szia-dien, kokį mierį turi mūsų apszviestieje broliai ir kur jie mus nori nuvesti ir kaip jie rupinasi apie mūsų gerovę bei kokį mums re-do kelią ir kur mes nueisime turėdami tokius apszviestunus arba vadovus ir kaip mes galime ant jų pasitikėti. . . . ?

Priegtam malonu butų žinoti mūsų draugystei o ir kitoms drauge, kur ir kada bus „Susivien.“ seimas szį metą? Ant pereito seimo tapo nutarta kad bus apgarsinta 4 kartus, bet iki sziolei dar nė kartą negarsinta, nors po 3 mėnesių turės buti jau seimas.

„Susivien.“ sąnarių rodos nemenkas skaitlius jau yra, ir kas link posmertinės už mirusius sąnarius, kaip mokėjome po 15 centų kada buvo menkas skaitlius sąnarių, taip dabar ir didokam esant mokame ir tiek pat. „Susivien.“ sąna-

rių regis yra arti 2,000 tai de-
dant vieną posmertinę po 15 c.
bus į \$300 o posmertinei rei-
kia tiktai \$150, tad drystame
paklausti „Susiv.“ virszinijų
kur yra likusieji pinigai?
Nes mes nieko daugiau neži-
nome kaip tikt mokėti. Jus
turite žinoti kiek yra pilnų są-
narių ir visados praneszti vi-
sūmenei tikrą dalyko stovį, o
išnyks visi neteisingi many-
mai kaip ir prieszinikai ne-
turės progos mums užmėtinėti.

Ant perėjusio seimo tapo
nuspręsta kad kūpos ir kunj-
gai pamarinių miestų turi ru-
pintis apie atvykstanczius emi-
grantus. Tas klausymas dau-
geliui burnos auszinimo pada-
rė ir apart to auszinimo ir li-
kosi tiktai klausymu. Kunj-
gai, apart vieno, nei žodžiu nei
centu nepadarė jokio žingsnio
tame neatbutinam reikale.

Garbingi mūsų vadovai, ne-
mislykite kad mes prieszai jus
einame, mes tikt aiskiname ką
įžvelgiame negero ir nepildy-
mą jūsų apsiėmimų arba uždū-
tės, jums turint daugiausiai lai-
ko ir nereikiant rupintis už
rytojaus dūną ir matant viso-
kias kilpas ant mūsų taisant,
mes reikalaujame kad jus mus
persergėtumėt, pamokytumėt;
nės jus geriausiai matote tai.
Dieve dūk idant „Susivien.“
ateitėje atnesztu gausenius
vaisius ir gausingai pasididin-
tu, idant prigulėtu į „Susi-
vien.“ kiekvienas dėl naudos
savo kaip ir lietuvystės.

Sekret. draugystės

St. Tamu'is.

— *Passaic, N. Y.* Mies-
telis mus skaito apie 40 tuk-
stanczių gyventojų. Daugelis
yra czion rusinų ir slavakų;
lietuviių gi suvis mažai: apie
16 apsiėdusių ir keletas ne-
vedusių. Dirbtuvės ką czion
yra daugiausia andeklo iszdir-
bystės. Mokestis už tokius
darbus didei mažai, bet ir tai
da negalima gauti darbo.
Sunku mums prilysti per ki-

tus. Todėl gyvenimas mus
yra didei nepavydėtinas. Vie-
nok ir per tai nėra pas mus
broliszkos sutikmės, nėra su-
tartės kad vienas kitam kame
pagelbėti. Szta! privedu pa-
veikslą, kokių beszirdzių žmo-
nių tarp tokio mus mažo pul-
kelio randasi: Vienas lietu-
vis kas žin už ką turėjo piktu-
mą ant kito. Eidamas vieną
kartą gatve sutiko aną, ant
kurio pyko, bestovint su savo
draugu; priėjas prie jiedviejų,
pasveikino vieną, o tą, ant kurio
pyko, pradėjo tūjaus visokiais
žodžiais iszmisliot ir pliovoti
ant jo. Tada tas atsiliepė:
„Už ką tu manę taip kolioji,
jei asz ką pikto tav padariau
tai pasakyk man, kada busiva
tiktai vienudu, o ne prie visų
ir da-gi ant gatvės kolioti?“
Tada piktasis sukirto savo
prieszui keleta žodžių, zinoma
didei paniekinanczių, ir pra-
dėjo krapsztyti revolverį isz
kiszeniaus. Draugas ano, ma-
tydamas, kad isz to gal but
kas nelabai lemta, suszuko:
„bėgk ba perszaus!“ Tas ne-
spėjo nubėgti keletą žingsnių,
kaip szis iszėmęs revolverį isz
szovė į aną. Laimė, kad da
gerai tas vis perėjo, nes patai-
kė į koją anam. Szovikas tū-
jaus tapė suimtas ir pasodytas
į cipe, o aną paėmė į ligonbu-
tį ir iszgydė. Kaip tas viskas
nusibaigs dar nežinoma, nės
bylos dar nebuvo. Bandėm
kalbėti, kad susitaikintu, bet
apkalintas suvis ne nor né gir-
dėti apie tai. „Jeigu apsudys
manę ir ant deszimts metų į
kalėjimą, asz ir tai nenusigā-
siu“, sako jisai.

Antras paveikslas, kuris
taip gi nepersenei atsitiko
czionai parodo, kokių neisz-
manėlių yra tarp mūsų pulke-
lio. Kiek laiko atgal, lenkų
kunjgas suriszo lietuviių pore-
lę rysziu neskyrios meilės. Už
poros sąvaiczių po to, vyrui
kas tai užėjo į galvą ir nen-
rėdamas ant ilgiau gyventi su
savo motere, pasiėmė britvą ir

drožė sav po kaklų. Laimė,
kad buvo gerai sutukes ir per
tai storą kaklą nestengė pat-
sai jau perpjauti iki gerklei.
Atėjus tūm kart pati, rado jį
visą paplukusį kraujūse. Tū-
jaus davė žinę kaimynams ir
gydytojui. Kada atėjo gydy-
tojas, tai susiuvo kaklą, o už
tą darbą liepė užmokėt sav
\$40. Tai ant ko eina kruvini
centai! Ir niekas tam nekal-
tas, kaip tiktai tamsuma ir ne-
iszmanymas. Rupinkimės
broliai apie apszvieta!

Passeikis.

Pobudžiai airiu gyvenimo. (Realities of Irish life)

Paraszė W. S. Prench.

(Tasa.)

Je! daktaras butu sustojęs
ant pabaigos pirmų dviejų sa-
kinių, tai nežiurint ant to,
koks butų buvęs tolesnis jo
nusprendimas, asz manau, du-
rys butu nieko nelaukiant ati-
darytos dēlto kad mes, nežiu-
rint ant viso mūsų įnirtimo,
gūdojome daktarą. Bet jo
grāsymas iszlauzti taip leng-
viai kirviais ir dalbomis duris,
kurias mes užkalėme su tokiu
vargu, ir suimti mus per prie-
vartą, tūm tarpu kad mes skai-
tėme savę esą tokioje nepri-
einamoje tvirtynėje, kaip Gib-
raltaras, užgavo mūsų garbę ir
dar labiau pajautrino mūsų
įnirtimą. Mūsų geri jausmai
tapo suglemzti ir mes pāsiri-
zome nepasidūti.

— Nepasidūti, nepasidūti,
praužė sznabzdėsis po kambarį.

— Pone (sir), tarė su gū-
done mūsų vadas, mes ne mis-
lijame padaryti jums nieko
nepadoraus, mes neturime
priesz jus piktumo; bet mes
skaitome, jog mums neteisin-
gai tapo atimtos mūsų tiesos.
Jūs iszdildėte mūsų szventes.
Mes negalime ir nenorime pa-
sidūti, kollaik jūs neprizadėsi-
te sugrāzinti jas mums.

— Lauzkite duris! suriko
daktaras. Jis lig sziai valan

dai dar susilaikė; dabar jis isz-
ėjo isz savės.

— Saugokitės! suszuko mu-
sų vadas. Mes turime szau-
dyklas; mes sunaudosime jas.

Vienu kirzriu sunkaus kir-
vio darzinikas suskaldė į ske-
veldas apatinę dūrių lentą, o
Ned'as Grimes'as, kurs žinojo
labai gerai mokytinių budą ir
matė, jog mes pasirizome pa-
daryti isztiesų blėdę, užkiszo
dalbą į plyszį ir stengėsi nu-
kelti duris nū kablių.

— Skaldyk duris į skevel-
das! suriko Ned'as isz visos
galės ir dirbdamas ūliai su
dalba ir negalėdamas sulaiky-
ti savo džiaugsmo, pradėjo
muszti į duris, kurios traszkė-
jo nū kiekvieno smogio. — Mes
parodysime jauniems gentle-
man'ams nors kartą gyvenime,
ką gali padaryti žmogus, kad
pasiiims už darbo.

Naujas kirvio smogis sus-
kaldė antrą apatinę dūrių len-
tą ir jų skeveldos nukrito ant
matracų. Tada praskambėjo
tvirtas balsas mūsų vado.

— Uzdūkite jiems szrūtų į
kojas. Gal jie pasirodys jiems
karsztais. Szauk!

Praužė szuvis į skylę, pada-
rytą darziniko, durise. Ned'as
paszoko augsztai ir balsiai su-
rikęs paleido dalbą isz rankų.
Uzstojo mari tyla. Baisus
garsas szaudyklės tokioje vie-
toje, tas szuvis, atliktas papy-
kyje, padarė baisingą įspudį.
Bet tylėjimas traukėsi per vie-
ną akimirksnį. Mes iszgir-
dom stumdymāsi ant trepkų ir
tupsėjimą beganczių žmonių.
Kirvis dar kartą silpnai suda-
vė į duris, dalba su traszkėji-
mu atsimuszė į lentas, ir dar-
zinikas, iszvydęs kraują, iszė-
jusį ant Ned'o žekių, nūžmiai
suszukęs: „žmogzudystė!
žmogzudystė!“ pasileido pro
daktarą žemyn.

— Uzdūkite jam į pakink-
lius! suriko mūsų vadas, ir
antras zalpas žvirblinių szrūtų,
įsmego į nugarą darzinikui ir
priverte jį staczia galva mes-

tis žemyn.

Vienok Ned'as Grimes'as, nors ir buvo nusiminęs išpražios, buvo narsus it liutas; jis nepasitraukė iš vietos ir murmėjo sav balsu, kurį mes labai gerai pažinome, ir kurs buvo girdimas giliausiose mūsų Gibraltaro vietose.

— Gerai, mano blauzdos neužmirsž jusų dar ilgai. Pamatysite, kad visi jusų kauleliai subraszkės už tai.

Baisus jūkavimai atsakė, Ned'ui taip pagrąsius.

Ned'o grąsymas buvo dėl mūsų dideliu nusiraminiu, nės rodė, jog mes nieko neužmūsų. Ned'as norėjo vėl pakelti dalbą, nors jo kojose užkliuvo keli sžrūtų užtaisymai, bet daktaras liepė jam perstoti, ir mes su didžiausiu džiaugsmu išgirdome, kaip jūdu nulipo žemyn. Daržinikas vos tikt galėjo pasikelti ir vis szaukė: „žmogžudystė“ net tada, kad jau buvo ant paskutinio trepkų laipsnio.

Bet prietikiai lemtos nakties dar nepasibaigė. Ne buvo abejonės, kad mes atrėmėme pirmą užpūlą, uždavę prieszui pusėtiną pamuszimą; mes ūliai sveikinome viens kitą su pergale. Mes karsztai spaudėme viens kitam rankas, kartodami užtikrinimus stovėti ligi galui. Džiaugsmas nedavė mums užmirsžti apie apsigynimą. Lo vos tapo atplėsztos nū grindų viename akimirksnyje, naujos lentos, atplėsztos nū liekų lovų, tapo užkaltos ant skylių, padarytų prieszo, matracai tapo vėl padėti ant vietos, idant sustabdyti prieszo ugnį, uždengdami mūsų sziaulius; lovos liko pristumtos ir vėl prikaltos prie grindų ir mes laukėme su nerimaszczia tolesnių veiksmų apgulincziųjų mūsų tvirtyne.

Mes neilgai laukėme. Daržinikas po atydaus apziurėjimo savo blauzdų pamatė, kad sžrūtai, nors ir uždavė neiszkencziamą sopulį, vienok įlin-

do negiliau, kaip į odą, dėlto kad mes szovėme nū netolaus atstumo ir perdaug smarkiai buvome užkimszę sžaudykles. Apart to Ned'as bemielaszirdystės niekino jį už gėdingą pabėgimą. Pasiryžęs vėl sugražinti nustotą drąsos reputaciją, jis pasiėmė apdairyti vietą, idant patogiau atnaujinti užpūlimą ant durių. Jie sujieszkojo augsztą boselį su iszmusztu dugnu ir su vargu rito jį augsztyn. Mes negalėjome suprasti, kokį jie turėjo siekį risdami boselį, vienok netrukome dasizinoję tai. Jie isistojo į boselį ir uždengė tū ginklu savo kojas nū sžrūtų, vėl pradėjo skaldyti mūsų barrikadas savo įrankiais, kaip kiauszkavatį. Ned'as vėl užkiszto dalbą už kablių ir pradėjo judinti duris; bet naujas zalpas privertė jį blokszti ginklą it užvirytą geležį ir lėkti su dulsiu murmėjimu drauge su draugu. Mūsų szauliai užtėmijo boselį ir pataikė virsz virszutinio lanko, įkrėtė sžrūtus kojų vietoje į jų szonus ir rankas.

(Toliaus bus)

Zibute.

(*Primula venis*)
(*Isz Mickevycziaus*).

Vos tikt pirmoji dangaus dainutė
Isz augszto pasklido nū vēversėlio,
Jau ir pirmasis kvietkas, zibutė,
Iszleido paveikslą sav' lapelėlio.

Aszen.

Ankst' ir žydėti norš' tav užėjo!
Isz žiemų szaltumu tebekvėpūja,
Kalnai nutirpti vos tikt pradėjo
Ir miszkai visoki dar teb'rudūja.

Merk dar geriaus tu savo akeles,
Nulenki sav' galvą minksztan patalan
Nės ir rasutės szaltas laszelis
Gadinti dar gali tavo skarmalą!

Kvietkelis.

Mes kaip gyvenam rod's vabalėlis,
Isz ryto užgimti, pietais numirti;
Žydint ankstybai tikt valandėlę
Geriaus kaip per visą rudenį stirti.

Jeigu tu Dievai nori aukauti —
Isz mano kvietkelių pink vainikėlių!
Mylistą draugų jūmi gal' gauti,
Patrauksi ir savo tu merguzėlę.

Aszen.
Tarp samanėlių drėgname miszkelyj'
Užaugai, mielasis mano kvietkeli:
Mažas skaistumas ir augumėlis —
Nežinia nei kame tav' gražumėlis!
Spalvos neturi tu szviesios auszrelės,
Taiposgi neturi tulpo dailumo;
Neigi lėlijos nėra suknelės,
Neturi nei rozės tu jau skaistumo.

Pink tav' aszen į vainikėlių
Nežinia nei kaip tad' tav' atsitiktu!
Kaszin ar draugai ir merguzėle
Meilingai tav' labai tiktai sutiktu?

Kvietkelis.

Draugai grožėsis, tikrinu, visi
Paveikslu jaunumo man' žolynėlio;
Meilės ramybėj' tu neiszvysi,
Kaipogiszviesybėj' man' kvietkėlio.

Verta ar esmi mielos rankuczių?
Sakyki, manoji tu merguzėle!
Pirmą vainiką jaunų žibuocių
Turėsi — ak! — pirmą tikt aszarėlę....
Prazeziokėlis isz Birjagalio,
Chicago, Sejos 1896 m.

Dainele.

(„Mała chatka przy dolinie“)
Moniuszkos.

Maži namai prie klonelio
Kame tek upelis;
Varsnos lauko javams geros,
Ir pievelė mano bandai
Tai eze mano lobis!

Dvejat's jauocių, ketvert's arklių
Smarkių akėcziose.

Ir vežimas kalstītasis,
Žagrė, kuria ariu dirvą —
Tai eze mano lobis!

Pilkų vilnų sermėgėlė,
Drobės marszkėmeliai,
Ir jūstelė su gijelėms,
O svirnelyj' gražus rubai
Tai eze mano lobis!

Geras kaimins szvent's pakajus;
Pati darbinjė,
Ir meilinga, nebarnjga,
Seni tėvai jauni vaikai
Tai eze mano lobis!

Druta kas dien sveikatėlė,
Szirdyj' noras geras
Linksmos dainos dainuzėlės,
Kurios ramūn mano vargą
Tai eze mano lobis!

Užmokėjo už laikrasztį.

„VIENYBE LIETUVNIKU“.

A. Sitevics Mahanoy City	\$2,00
J. Didvalis Plymouth	„2,00
J. Genczauckas Chicago	„1,00
K. Yvanaucks Mahanoy Plane	„1,00
S. Zilinskas Plymouth, Pa.	„1,00
K. Akstinaviczė Tuckhoē	„3,00

S. Pranis Newark N. J.	„1,00
S. Czehanowski Worcester	„1,00
J. Vienaitis Northampton Mass.	„1,00
J. Szerksznis Plymouth	„1,00
J. Gataveckas Ashley	„1,00
M. Stalmakas Lewiston Me.	„1,00
A. Lenkaitis Mahanoy City	„1,00
J. W. Petkuns Brocton	„1,00
A. W. Tepliuszis Pittston	„2,00
A. Maslauckas Plymouth	„2,00
F. Paul Worcester	„1,00
S. Poteliunas Plymouth	„1,00
H. Jurgaitis Scranton	„1,00
J. Smith Philadelphia	„2,00
J. Aliauckas Northampton	„1,00
J. Montvil Cleveland	„2,00
J. Budrius Chicago	„1,00
J. Vilkauckas Nashua	„2,00
A. Laucis Pittsburgh	„1,00
J. Mockaitis Mahanoy City	„2,00
M. Ambrozeviche Newark	„1,00
J. Jablonskis	„1,00
kn. M. Krauczunas Chicago	„2,00
S. Mack Elizabeth	„1,00
J. Morgan Burden	„1,00
M. Daukszys Mahanoy Plane	„1,00
M. Motiejunas Luzerne	„1,00
K. Pūdens Wyoming	„1,00
A. Spudys Pittston	„1,00
J. Keiza Edwardsville	„2,00
A. Jankauckas Plymouth	„1,00
J. Jozavitas Ladd	„1,00
Kn. V. Matulaitis Minersville	„1,00
V. Sabonis S. Boston	„1,00
J. Blazis E. Setauket	„1,00
D. Bartkus Ladd	„1,00
J. G. Kolyta Rutherford	„2,00
J. L. Brower New York	„2,00
J. Rimkus Toluca	„2,00
A. Branickis Duryea	„1,00
J. Sproga Globeville	„1,00

Gromatnyczia.

Korespond. Sv. Bostonie-
czio nepatilpo, nės kas yra
raszyta pirmoje korespond.
tai jau isz abiejų pusių yra
nurodymai; o kas linkgi ant-
ros korespond. tai tas jokios
naudos neatnesz, tiktai da di-
desnis piktumas isz to iszeitu.
Koresp. p. J. K. isz H. ir p.
V. K. isz B., taipgi ir liku-
sios bus sunaudotos.

BRIDGEPORT HOTEL,

JURGIO KRANTAUCKO. Užltauk visokius
gerimus: Alų, Arleiką, Porterį, Ellį, gerus Ciga-
rus ir t. t. Turiu taipgi salę dėl susirinkimų drau-
gystem ir dėl baltų. Kožnam dūdu gerą rodą reika-
le. Tiktai nepamirszkite mano antraszo,
Jurgis Krantauckas, 221 Kent Ave.
BROOKLYN, N. Y.

LIETUVOS ISTORIJA

nū seniausiu gadyniu iki Lublino unijai.

PARASYTA SIMANO DAUKANTO BUVUSIOJO VILNIAUS
UNIVERSITETO PHILOSOFIJOS MAGISTRO.

(Tąsa).

Toksai ankstymasis ir nairymasis Kazimiero daugiui didūmėnės Lenkų nepatiko, už vis jog visa Lietuva geidė narų Steponą gelbėti. Todrin tuli įbingę emė karaliui iszmėtinėti akivaizdoje jo rambumą sakydami: „jog jų rikę klestanciją ir gūdojamą palikta nū Kazimiero didžiojo, jo tėvas, brolis ir jis pats prapulde savo netvarka ir pastatė ją ant kranto pragaro, ką turėdams Lietuvą angsztesnei su Lenkais sunerti, pagražindamas jai Lucką ir dalį Padalijos įkurė amžiną karę ateitėje, jog regėdamas savo rikę gorinamą nū visų pusių karia, krupauja ir slinkauja, jei pats nesumano jos rėdyti, tegul atidūda kam buklesniui, regima savo netvarka ir nesumanymu pats prapuls ir jų ukę prapuldyš“.

1476. Noris Kazimieras nieko nežadėjo nei Persams nei Valakams, dabar sugraudintas rizosi gelbėti. Todėl iszleido siuntinį Vrocinavskį pas Turkų vieszpatį Maomedą, kursai radęs jį ties Varna su dide kariauna rengentės žygiūti, stojo prieš jį drąsiai, apsiaustas Turkų etmonais, karaliaus savo įsakymą atiteisti, tardamas: „Jo rikis iki szioliai sandaras jo tėvo su Turkais padarytas teisingai saugojo, dėlkogi jis, Maomedas pirmasis nor jas laužyti? Valakija ir Moldavija yra Lenkų dalyku, o Steponas jų tarnas, kas jį kuszin tas skriaudžia visą Lenkų tautą, kaip iki szioliai jautriai buvo saugojamos sandaros, taip dar smurtesnei bus graudinami jų laužytojai“. Tą iszklausęs Maomedas liepė apsisototi szimtams pulkų ir pažadėjo sandarauti, jei Steponas daugiau jo neuzpuldinės ir užganėdys jam skriaudas praėjusių nūkriczių. Vrocinavskis sugrižo pas Steponą su tokiu atsaku, kurio jis vienok nenorėjo klausyti.

Turkai nesulaukdami atsako, įpūlę į Valakiją didei baisesiai nuteriojo, bet nukariauti jos nestengė. Padaliją tūm žygiu paliko nekūszinta; kaipogi Lietuviai didę kariauną sutraukę savo Padalijo stovėjo, ketydami szelpti Steponą, ir su jųm karėje susinėrę į aiszkią muszą su Turkais isztikti, vienok neesant Kazimiero nei viens nedrįso per rubezių eiti. Tūm tarpu Steponas skardmuszomis taip įveikė Turkus, jog jie nebtverdami atleido siuntinius pas Kazimierą sandarų atnaujinti.

Tūm pacziu laiku Mykolas metropolita Kijavo suvadino į Kijavą dvasiszką Gudų didūmėnę į susirinkimą arba consilium ir tenai visi sutarė su Rymo bažnyczia susinerti, todrin didyjį Lietuvos Lobeną Aleksandrą Sultanį iszleido pas popiezių Sikstą IV. liepdami jam į vardą visų Gudų iszpažinti jį už palikunį S. Petro visuvyriausia galva krikszczibnių ir urėdu Kristaus szioje pasaulėje, iszguldyti jam mokslą Gudų tikybos, dėl jos perveizėjimo ir lugoti jo idant Gudams su Lietuviais leistu iszvieno Jubileuszo klausyti, ir idant atleistu į Gudus mokintus siuntinius, kurie pagal įstatymų bažnyczios surinkimo arba consilios Plorencijos netaikas atsiradusias tarp krikszczionių Gudų ir Lietuvių sutaikintu. To Kijavo bažnyczios įstatymūse yra pasiraszęs Boreikis etmonas Lietuvos su broliu savo Povilu.

Kazimieras tūm tarpu apslinko, ir neberupinosi karėmis nei Vengrų nei Czekų ir namieje sav trusinėdamas rikės reikalus vengė. Pilise tolymų dalykų Lietuvos mažą arba nei kokios įgulės nelaikė, kurios karėmis isztusztintos ir iki sziol nepapildytos taukszojo.

Tą patį metą Leszczinskis siuntinys ciesoriaus Tautonų atkeliavęs į Krokavą sandaras su Kazimieru padarė ir pasiēmė ne vien Kazimierą bet ir jo sunų Vladislovą karalių Czekų szelpti ir globti, bei isz vieno prieš Unijądą kariauti: kaipogi dėl užsiturėjimo Vladislovui 4000 joties tereikėjo nuleisti į talką; bet todėjės Kazimieras suvadino Lenkų didūmėnę į sueimą į Petrikavą, visi tenai sutarė szelpti Vladislovą, bet neivien nenorėjo ant to rinkliavų krauti, neigi Žemlionys, be algos į karę traukti; todrin karalius abejutinai ciesoriui atsakė kaipo butu prieš Tautorius ir Turkus traukęs.

Tūm tarpu paikinami kryžeiviai ir parusiai nū Unijado buvo beketą trakūti, kuriūs pats Kazimieras nuėjęs į Marienburgą nutildė, o ciesorius nestengdamas viens prieš Unijądą stembti, tokį pakajų su jųmi padarė kokio Unijadas jau geidė.

1477. Ateinanti metą Kazimieras parėjęs į Lietuvą ne ukės reikalais, bet medziokle rupinosi. Toksai jo nulosgimas ir tingėjimas įdrasino tulus neprietelius į jo krasztus laužtis, kaip tūjaus regėsim. Tūm tarpu Lietuviai suėję į sueimą į Vilnių Kovo mėnesyje skatino Kazimierą idant didžiūju savo sunų Vladislovą Czekūse, o Kazimierą į Vengrus bruktu gale ir gudryba, bei pats su jaunesniūju ukės rėdu dalytusi, o Lietuviams Joną Albertą atsiųstu, kursai jo vietoje Lietuvos ukę rėdytu, bet senis to neklausė, ar skaugėdamas savo valdzios ar nugastaudamas, idant Lietuva neatsiskiestu.

Tūm pacziu laiku kėlėsi d. Maskolių kuningaiksztis Jonas Vasilevicz, kursai, kol Lietuviai buvo galinti ir karingi niekados nedrįso jų kibinti, bet dabar iszlepus jiems, Jonas nukratęs nū savęs jungą Taurių, kūmi pasistiprinęs, sukosi į svetimus krasztus tenai savo valdzia platinti; kaipogi apsidrasinęs vasarai prasidedant traukė su nesuskaitoma daugybe karėjų prieš dideję Naugardą. Tasai dalykas Lietuvių ukės buvo Lietuviams visutolymiausiu, todrin negalėjo jam veikiai pagelbon paszokti. Noris patys pilionys ir apsiginklavo, bet isztikus laukia į muszą pergalėtais paliko nū Maskolių ir likusieji turėjo į pilį trauktis, kuri nebudama stipriai aptverta ir taip pastiprinta, idant ilgą apgulį iszturėtu ir narses vėtravones isztvertu. Ant galo didi daugybė jos gyventojų neturėdami nei sav miltų, nei gyvūliams paszaro, turėjo pergaletojui pasidūti. Įėjęs tenai Vasilevicz liepė tūjaus 300 ukininkų pilies gase galvas nuręsti, už tą, jog drįso su jųmi grumtis, kitiems visiems atėmė tris dalis jų turtų ir visūmėnį ukės lobį pasavino, bažnyczias nuplėszė ir 300 vežimų paties aukso, sidabro, žemczingų, indų ir stotkų bažnyczios prisikrovęs į Maskvą, savo buveinę, iszvežė. Nustojusi Lietuvos ukė taip stiprios pilies ir turtingos bei visugarsiausios prekyba vietovės, kurioje paczių gyventojų 600,000 buvo Žemlionių ir didūmėnės, tingėjimu pradėjo nū to laiko Lietuvos krasztas siaurintis ir garbė jos mazintis bei dabar ta augsztybė, ir didybė, ir ukė, kurią kitą kartą Rimgautas, Mintautas, Vytis, Gediminas, Olgerdas, Keistutis ir jo sunus Vytautas iszkėlė, dabar svirti žemėn pradėjo; kaipogi iki szioliai Lietuviai visoje sziaurėje nepergalimais buvo vadinami.

(Toliau bus).

Skaitykit visi.

Matydamos, ad svetintaucziai bereikalingai trauke isz musų brolių sunkei uždirbtą centą, sumislyjau nors dalį tų pinigų asz patsai paimti, jei žinoma mus tautiečiai bus ant tiek malonus, kad vietoj kę svetintaucziui neszi savo centą, pas sąvą gal padėti ir už tai gaus nors padėkavonę. Todėl praneszu visiems savo broliams, kad užsidėjau ir asz saliuoną ir malonei praszau kožno neapleisti mano namo, nes czion gali sav kogeriausių gėrymų gauti, o ir pasisznekėti su savo draugais prigimtoje lietuviszkoje kalboje.

P. Sarpalius, Wanamie, Pa.

PUIKIAUSIAS HOTELIS,

nes niekur negausi taip gardaus Aluczio, Deklės, ar Cigarų isz tikral turkiszko tabako, kaip czion, t. y. pas

JŪZĄ VALINCZIŲ

ant Church str.

EDWARDSVILLE, PA.

HOTELIS arba geriausia užėiga dėl darbinjų ar szejp žmonių.

Kurie nori szj bei tą dazšiznotie ir szalto aluczio Taurę iszgertie ar cigarėlį parukyti, atelkite

pas Jūza Daukszi

12 N. Hancock ul. WILKES-BARRE.

S. J. Bonham-

iszdirbėjas antkapių isz murmulo ir granito.

Tie, kurie nori užsisteliūti kurį nors isz virszui minavotų antkapių, tegul ateina ar atraszo pas manę ant žemiau padėto adreso, o greitai bus užganėditi. Apie apgavimą nę vienas nemislykit, nę asz nę esiu koks apgavikas. Prie užpraszyimo reikia pasakyti kaip kuris geidžia nuteplio, ti užsteliūta antkapij; pas manę yra daugelis jau gatavų dėl pažiuros.

Offisas ir gyvenimas;

Corner Third ir Orchard Streets, Plymouth, Pa. Postoffice Box, 177. Užtikrįtojas: A. K. DeWitt, Cashier First National Bank.

Lietuviszkas kriauczius.

Jeigu kas reikalauje vasarinių drapanų, tegul kreipsi pas mus. Turime kopuikiasių povyzdžių visokių matarijų ir koznas gal pagal savo norą iszsirinkti. Užsteliūta darbą atliekame kopuikiause, greitai ir už sąžiniszką prekę.

Jurgis Rekus,

88 South Mead Street.

WILKES-BARRE, PA.

Ne toll lietuviszkos bažnyczios.

Henry Lees and Co.

Mes su szlīm apgarsinimu nę kiek ne norim pasigirt priez kitus, arba ir pirkėjus apgauti, kad musų Krautuvėje visokius apstavinus (czėverykus): dėl vyrų, moterų ir vaikų pardūda kur kas pigiau negu kitose krautuvėse.

Didžiausia krautuvė kepurų ir skrybėlių dėl vyrų ir vaikų, taipgi ir visokių gatavų drapanų; o kas nor gal užsteliūti sav pas mus drapanas, dirbame druzel, pigel ir pritinkancel.

Henry Lees and Co.

25 & 27 E. Main str.

PLYMOUTH, PA.

3-VI, 97.

Lenkiszkos knygos

maldų, pargabentos isz užmarės.

Gaunamos pas Jūz. Pauksztj.

Westchnienie duszy pobożnej, zblór nabożenstw i pieśni z pżydanem Drogi krzyzowej, Gorzkich żali i psalmów \$1,50.

Zloty Oltarz czylī zblór nabożenstw dla chrześcian i katolików \$1,30.

Oltarzky czylī zblór nabożenstwa dla młodzieży katolickiej 70 c.

Wyborek nabożenstwa dla młodzieży katolickiej 50 c.

Maty zloty oltarzky dla pobożnych dzieci katolickich 45 c.

Galima gauti su prisiuntimu

szias knygas:

1. Istorija Katalikų Bažnyczios.

Ji yra labai naudinga dėl perskaitymo kožnam katalikui. Kasztūja 1,00.

2. Trumpa peržvalga lietuviszkos darbų Amerikoje 1892 m. Ji iszrodo aiszskiai lietuviszkų bedievių darbus ir podraug kaip katalikas turi nę jų apsisaugoti. Kasztūja. 20c.

3. Valtis bei iszguldymas szventų evangelijų ir lekoijų ant visų metų su labai naudingais dvasiszkais skaitymais. Puslapių esti 896. Linkėtina kad kožno lietuivio namūse ji butu. Kasztūja — 1,50c.

pas Kun. A. Burba. Box 1053

Plymouth, Luzerne, Co. Pa.

Knīngos

pargabentos isz užmarės:

Maldų knīngos,

Ankso Altorius, arba Szaltinis dangieszku skarbu 2.00 iki 3.00.
Garbe Dievų ant aukszybės „ „ „ \$1.50.
Balsas Balandėlės 1.25c., 1.50c. ir 2.00c.
Knīnga giesmių arba Kanticzkos „ 75c.
150 Psalmu Dowido karaliaus ant paveikelo kanticzkų 75c.

Istoriszkos dvasiszkos italpos knīngos,

Gyvenimas Vieszapaties Jezaus Kristaus, 75c.
Istorija seno ir naujo istatymo su abrozėl. 15c.
Istorija seno istatymo „ „ „ 25c.
Gyvenimas Marijos „ „ „ 30c.
Meno zwencziiausios Marijos Panos 30c.
Sopulej Motynos Diewo „ „ „ 30c.
Evangelijos supūkelis apdarais 1.00c.
Gyvenimaj Szventuju, ant visų metų koznos dienos, pirma, antra, treczia ketvirta ir penkta dalis už kozną dalį po „ „ „ 65c.
Gyvenimas szv. Benedikto Labro „ „ „ 10c.
Stebūklai Dievo Szvencz. Sakramente 40c.

Istoriszkos knīngos svietiszkos italpos.

Istorija Lietuvos „ „ „ 30c.
Trumpasenovės Lietuvų Istorija 10c.
Aplinkrasztis kun. Petravycziaus į Vilniaus

dziakonystės kuningus 1870 m. „ 5c.
Už ką mes leikams turime buti dėkingi arba nedėkingi, grafi knigutė kurioje apraszta visamų prietikių su lenkais nę pat

„ krikzsto Lietuvos 5c.
Žiponas bei žiponė „ „ 40c.
Žirgas ir vaikas „ „ 30c.
Vytautas didis Lietuvos kunigaisztis 30c.
Aplė senovės Lietuvos pilis „ 10c.
Kanklės lietuviszkos dainos keturleims balsams (su natomis) 20c.

Amerika pirtyja (komedija) „ 10c.
Aplė kalbų pradžia „ „ 5c.
Budai gydymo nekurių ligų 25c.
Ką daryti, kad sveiki butume ir ilgal gyventume 5c.
Kas yra, o kas bus! žvilgtis ant szjų dienų ir į ateltą 5c.
krumpilų Jonas, apysakėlė „ 5c.
keletas zodžių apie nežmoniszkus maskolių darbus kražiūse ir apie sudyjimą kražlezių Vilniuje 5c.

keletas rasztų apie kražių ateliktimą 10c.
Tamozius besotis apysaka 5c.
kalba dviejų žmonių kazimiero ir Antano apie katalikų bažnyczios pamatą 5c.
Lietuvos kanklės (ellėnis rasz.) 10c.
Pamokalai apie sudą Dievo, pakutą, dangų ir nekaltą praedėjimą Szv. Panos Marijos 10c.
Pamokalai ir Ganytojaus kalbos sodlecziams, kni- gam pirmoji, apima laiką nę pirmos nedėlios Adventų iki pelenų dienai! (pamokalai kožnam nedėlionui) \$1,25c.

Trumpi pamokulmai ir rodos, pagal kurias turi elgtis kiekvienas žmogus 10c.
Lietuvos gospadinė arba pamokinimas kaip su- vartoti Dievo dovanas, paraszė žmona. Antras iszleidimas pagerintas 15c.
Final ir jų gyvenimas, vienedis ir pirmutinė szalna 10c.

Pavargėlė ir kaip gyvena kynai, apysakos 10c.
Andersono pasakos (su abroz.) 15c.
Gydyklos nę baimės myrio „ „ 30c.
Mislja ir žledas „ „ 25c.
Naujausia sapnų knigėlė „ „ 50c.
Ženybos palkių Miko „ „ 5c.

Knīngos poetiszkos.

Senkaus Jurgis „ „ 15c.
Vitolioranda, puikus poematas isz senovės lietuvių gyvenimo, 2 knīgos 1.25c.
Dūnelaczio pavasario linkemybės 10c.
Konradas Valenrodas — — 10c.
Tėvyniszkos giesmės — — 5c.
Jūkaunos dainos „ „ 5c.
Naujos dainos „ „ 10c.
Birutės dainos „ „ 10c.
Tėvynainių giesmės „ „ 40c.
Petro Armino rasztai — ellės 10c.
Pagitrėnų gobtuvės — teatraliszka 10c.
Ponas ir Mužikal, Drama penktoje permainose, paraszta Aleksandro Gužuczio, 15c.

Apysakos.

Patangos Juze, linkami skaitymai „ 30c.
Kas teisybė tai niemelas puikią apysakėlės isz lietuvių gyvenimo 15c.
Historije apie gražą Mageloną, dukterį karaliaus isz Neapolio ir apie Petrą kareivį 20c.
Pajudikime vyrą žemę, puiki apysaka paraszta patrijotiszkoje dvasėje pagal vengriszką pono A. isz B. autoriaus knigutė „Kas teisybė tai ne melas 15c.
Pasaka apė Szaltabuzius (Jūkinga) 5c.
Žiemos vakaro adynėlė, vokieszkom raidėm 20c.
Mužikėlis „ „ „ 15c.
Vaikų knigėlė „ „ „ 15c.
Ant Nakvynės 5c.
Kaimynų pasaka 5c.
Kaukazo belaisvis 5c.
Kur melė, ten ir Dievas 5c.
Kas kaltas 5c.
Negirdėtas daigtas 5c.
Pasakojimas apie valtą ir jo rasztinjką 5c.
Senis Makrickas 5c.
Vakarai Tilviko pirktelė 5c.
Gyvenimas Stepo Raudnosio ir kiti naudingi skaitymai. [ketvirta dalis „Sziaulėnieszko Senelio“] 15c.

Moksliszki rankvedžiai ir

kitokios knīngos

Knīnga dėl iszsimokiniimo visaszvietinės kalbos 15c.
Aplė buvimą Diewo „ „ „ 5c.
Grieszninkas priverstas metavotis „ „ 15c.
Pamokalai apie trusą „ „ „ 5c.
Talmudas ir musų žydat „ „ „ 10c.
Szkala su kalba „ „ „ 20c.
Prieszauszris „ „ „ 20c.
Kaip įgyti pinigų ir turtą „ „ „ 20c.
Girtybė 5c. ir 10c.
Genių dėdė, grafi pasakutė kur iszrodyta,

kaip labai svieta slogina maskolių valdzia 5c.
Aplė Dangų 5c.
Final ir jų gyvenimas, ir pirmutinė szalna 10c.
Lietuvos gospadinė 10c.
Zodynas kun. M. Mieziño \$200.
Naujas elementorius [1895 m.] apdarytas 15c.
su puikiais paveiklais 15c.
Trumpa peržvalga lietuviszkos darbų Amerikoje 20c., dėl perkupczių po 10c.
Kalendoriai ant 1889, 1890 ir ant 1894 m. po 10c.

Ivairios dvasiszkos knīngos,

Pamokalai ant didziųjų metinių szvencių ir di- ziosios nedėlios, 50c.
Giesos Žodžei, 35c.
Filotea arba kelias į maldingą gyvenimą 50c.
Pokilia Szventuju „ „ „ 15c.
Iszguldymas motinū szvenczių labai naudinga knigėlė. 10c.
Mokslas Rymo kataliku „ „ 40c.
Kas yra griekas? „ „ 15c.
Nekaltybė „ „ 20c.
Vartai dangaus „ „ 15c.
Pekla, arba amžinas pragaras 76c.
Arielka yra nūdai; su ilustracijomis 30c.
Garsas apie baisybes Diewo sudo 25c.
Raktas į dangų „ „ 15c.
Didžioji nedėlia „ „ 5c.
Kaip Sumenija nuspakajiti „ „ 15c.
Vadovas į dangų „ „ 40c.
Prisigatavojimas ant smerczio „ „ 40c.
Draugija dėl duszių „ „ 5c.
Lietuviszkos miszios „ „ 10c.
Kasdieninės Maldos „ „ 5c.

Notos dėl partapijono.

Varpelis [valcas] 30c. Dėdienė [polka] 30c.
Sudlev [mazurka] 40c.

Paveikslai [abrozai].

Kražių skerdynė 50c. Paveikslas Gedimino 30c.
Paveikslas Vytauto 25c. Paveikslas Litantijos 25c.
Visoki Abrozėliai su maldėlimis po 5centus.

KNINGOS

EOCNOS SPAUSTUVĖS.

Lietuvos Istorija, nę seniausių gadyių iki Gedimino D. L. K., paraszta 1850 m. Simano Daukanto. Knīnga pirma, gaunama už 1,50c.
Budas Senovės Lietuvių Kainėnų ir Zemalczių paraszta Simano Daukanto, gaunamas už 1,00.
Istorija Katalikų Bažnyczios, „ „ 1,00.
Europos Istorija su žiamlapiais „ „ 50 ct.
Lietuviszkos DAINOS isz visur surinktos 200c.
Pasakojimas Antano Tretninko paraszė vysk. Zemalczių Motiejus Valancziuskas, 25 ct.
Ponas Bartkus, paraszė kun. A. Burba, 20 ct.
Dievaitis, apysaka szios gadyiūs 1,00 ct.
Apleka Diewo „ „ „ \$1,00.
Ankso Verszle, labai puiki drama „ „ 20 ct.
Du puikus apraszymaj apie nedorybę zydo ir piktą augynimą waku \$1,00.
Eglė, žalczių karalienė ir Iszgirovimas Kauno pilies 1362 m., du puikus dramatai paraszti Aleksandro Gužuczio, 25c.
Gyvenimas Genavitės. Pamokinanti ir labai sujudinanti apysaka isz senovės laikų 50 ct.
Historije gražios Katrukos ir jos visoki ateliktimai 10c.
Hist. o rija isz laiko Francuzkos „ „ „ 30c.
„ „ vainos Afrikoj' 30c.
Isz po budello kalavijo ir Kajimas, dvi puikios apysakos, ant lietuviszko perdėjo V. Stag. 40c.
Istorija Septynių Mokintojų „ „ „ 50c.
„ „ ir Lietuivio Sapnas 50c.
Jurgis Mitoslawkis — — 80c.
Juozapas Konuszewskis, arba kankinimas Unijotų po valdzia maskoliaus 50c.
Kabalas talpinantis savyje visokius užminimus ir ant jų reikalaujantį atsakymą 10c.
Konstitucija dėl darbinjų — — 10c.
Namelis pustelnjko — — 75c.
Nedorybes Rymo Ciesoriu, historije isz lajko „ „ „ ponawojimo Nerono 80 ct.
Puikus apraszymaj tikru ateytikimu isz „ „ „ czeu wajnos 1863 metu 40 ct.
Prawadnikas angeiszkos kalbos neabdar. \$1,00 „ „ „ abdarytas \$1,25.
Puikus apraszymas apie Lietuvą „ „ „ \$1,00.
Rinalda Rinaldinas „ „ „ \$1,50 ct.
Senoves apraszymas apie Duktery „ „ „ Filypo Karejwio 50 ct.
Sumyszymas arba bajne tury dydeles akis 15 ct.
Pykra tejsybe isz Suwaiku gubernijos 15 ct.
Szwiesa Diewo „ „ „ 65 ct.
Titkus Persų Karallus, „ „ „ 25 ct.
Uzysstanawik ant to geraj „ „ „ 50 ct.
Witasir Korynna historije isz lajko persekiojimo Bažnyczios S. per Deoklecijana 95 ct.